

X. ÉVF. 1909. 2—3. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÖL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó közepén.

STEPHANUM NYOMDA R. T.

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ETTURTUR NIDUM ALTARIA

QUI FRUMENTUM

ECCE AGNUS DEI

ELECTORUM CONSERVASTI CUJUS NON SUM DIGNUS.

VIRGO IPSUM QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

PLORABUNT SACERDOTES

PARCE POPOLO TUO.

ECCE PAVIS ANGELOREM FACTUS CIBUS VIATORUM VERE PAVIS PLOREM

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1908. évben befolyt tagdíjak.

Junius hóban befolyt díjak: Dobronyi Mihályné 50 f, Regács Anna 1 k, Lafrankó Jánosné úrnő 20 k és gyűjtése Lefeber Luiza részéről 20 k, Retter Gyuláné 2 k, Lafrankó Erzsike 4 k, Tirschel Jozefa 4 k, özv. Rátzky Jánosné 10 k, Hulitius Károlyné 4 k, Lafrankó Mariska 2 k, Stieber Vincze 10 k, Waigand Ferenczné 10 k, Hulitius John Gizella 8 k, özv. Tölgyessy Károlyné 4 k, Lafrankó Gyula 2 k, összesen 100 k, Herz Mária 8 k, Lazarics Jánosné 2 k, Dinyési János 1 k, Rózsa Verona 50 f, Vér Ilona 50 f, Rumbold Margit 60 f, Plávi Róza 1 k, Hitter Anna 24 f, Hosenberg Petronella 24 f, Gosztole Boriska 24 f, Stuchlich Anna 24 f, Jelinek Erzsike 2 k, Gassmayer Sarolta 2 k, Vörös Gáabriella 1 k, Mandl Paulin 1 k, Schwarz Mária 1 k, Walla József 4 k, Schmalz Irma 10 k, Pártos Emilné 2 k, Madaras Józsefné által Svarczel Józsefné 2 k, Strassenreiter Ignáczné 2 k, Weisz Gáspárné 2 k, Koós Ottóné 2 k, Dörfler Janka 2 k, Horvát Alajos 2 k, összesen 12 k, Herfort Irén által Zimauer Amália 2 k, Székfi Katicza 2 k, özv. Mayer Ferenczné 1 k, Gröger Rezsóné 2 k, Nogel Imre és neje 1 k 20 f, özv. Axtmann Jánosné 60 f, Wurst Ferenczné 2 k, Udvari Istvánné 1 k, György Lászlóné 2 k, Vojakovszky Rozália 1 k, Csenthe Erzsébet 40 f, Herfort Ilona úrhölgy által Hermann Antalné 4 k, Mayer Károlyné 2 k, Schmiedt Ilonka 2 k, Witz Antalné 24 f, Kocsis Piros 24 f, Szezyfried Boriska 4 k, Légrádi Imréné 24 f, Elekes Rozália 1 k, összesen 28 k 92 f, gróf Batthyány Lili 4 k, Breckó Mária által barcsi tagdíjak 13 k, Döry Gézáne által Sümeg 1 k 10 f, Takácsi Jozefa Gyula 1 k 44 f, Székely Erzsébet 1 k, özv. Spitz Jakabné 6 k, Pelle Józsefné 1 k, Czene Istvánné 1 k, Ravszki János és Veronika 48 f, Nádor Józsefné 2 k, Groszauer Czeczilia 6 k, Opitz Ilona 2 k 60 f, Sturm Irén 4 k, Wangler Margit 1 k, Pálfi Mária 1 k, Dobozki Jánosné 2 k, Matt Károlyné 2 k, Stöckinger Borbála 80 f, Szlancsik Lucza 1 k, Száder Apollónia 4 k, Spálik János 1 k 40 f, Holzvarth Irén 2 k, Tornyai László és neje 4 k, Esztergom főegyházmezei Hatóság 301 k 61 f, Szabó Mária 1 k, Neszveda Rozália 1 k, Sipos Mária 4 k, Szemeti Luiza 3 k, Keil Károlyné és Mária 1 k 40 f, Bacsits Györgyné 4 k, özv. Gazder Józsefné 1 k, Blaitner Péterné 4 k, Windisch Jánosné 2 k, Hajda Károlyné 4 k, Kizdián György 1 k, Szalácsi Luiza 30 f, Berger Éva 3 k, Gaugusch Gizella 2 k, Bitterman Katalin 2 k, Deckmann Anna 2 k, Karis Istvánné 50 f, Rumpler Gézáne 1 k, Hofherr Károlyné 1 k, Gefuge Mária 1 k 20 f, Hesz Vilma 1 k, Sebestyén Ferenczné 24 f, Kozsik Jánosné 1 k, Bessenyei Verona 1 k, Nagy Borbála 24 f, Institorisz Endréné 4 k, Zdránsil Anna 60 f, Aigner György és neje 1 k, Kovács Sándorné 2 k, Frekán Irma 2 k, Gabovits Julianna 2 k, Kátai József 1 k, Tót Magdolna 1 k, Varga Adél 4 k, Sztaricse Ferenc és neje 1 k 44 f, Demut Aloissia 4 k, Döry Gézáne úrnő által 3 k 12 f, Orh Klára 40 f, Farkas Róza 1 k, Riha Ferenc és neje 4 korona.

Január hóban befolyt díjak: Graffioldi Mária 4 k, Deák Gáspár és Neje 4 k, Koczán Jusztina 2 k, Krippel N. 2 k, Gradl Anna 10 k, Mihályek Matild 1 k, Agrikola Mária 2 k, Bögehold Angela és Irma 2 k, Brand Teréz 4 k, Simon György 4 k, Haas Erzsébet 1 k, Csiz Katalin és Mária 5 k, Konárszki Mária 1 k, Niesenberger Irma 4 k, Kukovetzné 2 k, özv. Révfy Istvánné 2 k, Huszár Vinczéné 4 k, Kolbinger Paula 50 f, Hoszpodarcsik Ágnes 6 k, Tapert Emilia

ÖRÖKMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

*Tartalom: Keresztényszociálista: Harc az Oltáriszentségért. — Az agg Simeon. — Makay Lajos: Az Oltáriszentség Nagymasszonya. — R. T.: Az Oltáriszentség kegyhelyén. — Reviczky Aladár C. M.: Szent Paszkál életrajza. — IX. Pius utolsó áldozása és végső percei. — Az alpesi rózsza. — Szohurek Antal: Mi-
 atyánk. — A lourdesi pásztorleány. — Szuszai: Az élet kenyere. — IX. Pius szentmiséi. — Tichy Sándor C. M.: Az Oltáriszentség előtt. — Miseruha és himzsművészet. — Róptében a nagyvilág körül.*

Harc az Oltáriszentségért

SZENTSÉGES Atyánk, X. Pius pápa 1907. augusztusában Ne temere kezdetű rendeletét adta ki, melylyel ismét egy hatalmas lépést tett ahhoz, hogy a katolikus házasságjogot egyeségesítse. Ezen rendelet kapcsán a római szentszék megszüntette azon kedvezményt, a melyben eddig a magyar protestáns felekezetek részesültek a római katolikus egyház részéről, s melynek ügyében a múlt század negyvenes éveinek hatalmas szónoka, Lonovics érsek is járt Rómában. Ez a kedvezmény abból állott, hogy az egyház katolikus szempontból is érvényeseknek (habár nem megengedetteknek) ismerte el azon vegyes házasságokat, melyeket egy katolikus és egy protestáns fél valamely protestáns lelkész előtt köt. A római szentszék bölcsessége azon idők bajainak legalkalmasabb gyógyszerül ezt a kedvezményt megadta, midőn azonban látta, hogy ez a kedvezmény már nem gyógyszer többé, hanem mérég, mely megmérgezte és legalább is gondolkozásmódjában protestánssá, a vallási türelmesség örve alatt hitközömbössé, gerincznélküli kereszténységgé tette a magyar katolicizmust és Bethlen meg Bocskay dicső fegyverei nélkül is olcsószerrel protestantizálta az országot: az Oltáriszentség nagy pápája, X. Pius visszavonta ezt a kedvezményt. Ez az egyháznak belügye volt. És mi történt azóta? Tessék végig nézni az egész országon. Kárpátoktól le az Adriáig nem volt népgyűlés, megyegyűlés, klub, kaszinó, kávéház, jegyzői gyűlés, szűri vacsora, zsúr vagy bál, hogy a protestáns fel ne jajdulna: mi történt! sérelem esett a magyar nemzeten, a pápa beleavatkozik a magyar állam belügyeibe, azt teszi, mihez nincs joga, felbontja a családi békességet! És mivel a sakálokkal együtt jó kiabálni, az egész protestáns kórus ütemre

feljajdult: nem boldog a magyar, tönkretéve a családok boldogsága, a tűzhelyek békéje!!

Tehát tönkre van téve a családi élet azért, mert a házasság ismét a szentség hamisítatlan tiszta fényében tündököl? Hogy a házasság, mely Luther Márton szerint polgári üzlet, ismét egy öntudatos vallásos életnek lesz mozgató rugója? A vegyes házasságok voltak azok, melyek megzavarták a családok békéjét, két részre osztván azt, a minck egynek kellene lennie. A katolicizmusból egy öntudatlan bábót csináltak, a Krisztus véréből átítatott és úgy a templom, mint a haza oltáránál áldozni tudó katolicizmusból egy parazitához hasonló sápadt kereszténységet neveltek, csupán azért, mert az egyik fél protestáns volt, tagja egy oly felekezetnek, mely az egész egyháznak éltetadó kenyere, az Oltáriszentséget lebecsülte, devalválta, Krisztus véréből az egyház hatalmas testéből mesterségesen kiszivattyúzta. Erről van itt szó. Az Oltáriszentség védelméről és semmi másról. Csak az a házasság ragyog a szentség hamisíthatatlan tiszta fényében, csak az ad igazán boldog tűzhelyet, a mely házasságban mindakét fél, férj és feleség a közös tűzhelynél, az Oltáriszentségnél éleszi szeretetét.

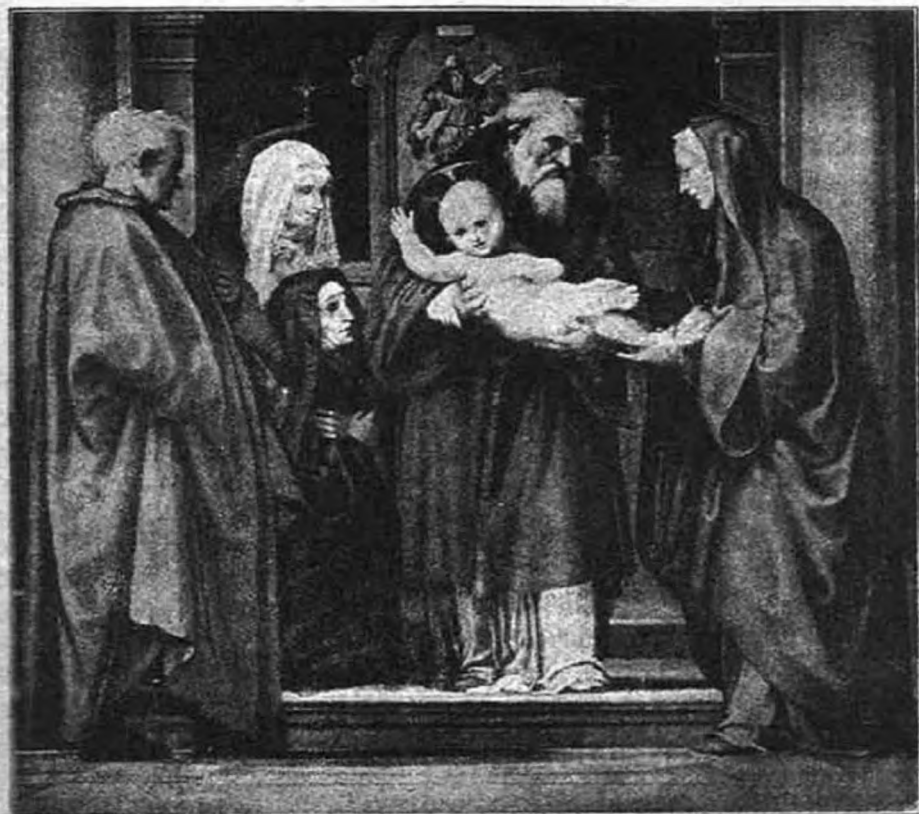
Lelkünk olyan mint két láng, mely egygyé ölelkezik az oltár szeretetében és világosságot, melegséget áraszt a család boldogságára. Mily mások a vegyes házások! Tűz és víz egy helyen. Víz? dehogy dermedtő jég az Oltáriszentséget nem ismerő, vagy hamisan ismerő, vagy arról tudni nem akaró keresztény felekezetbelinek a lelke; a jól ismert türelmetlenség mint a jeges szél a tüzet clottja, az életet letarolja. S ha talán a tűz oly erős, hogy fel is olvasztja a jeget, s a katolikus fél a nem katolikus időre engedékennyé teszi, hiába, a jeges lelkekből nem lesz élesztő tűzláng, hanem csak langyos víz, mely annál nagyobb erővel fogja az oltár tűzétől égő katolikus lelket kioltani. Az oltár szent tűzéért folyik tehát a harcz, azért a tűzért, melyről az Oltáriszentségnek és házasságnak isteni szerzője maga mondotta: Tüzet jöttem bocsátani a földre s mit akarok mást, mint azt, hogy égjen. Az Oltáriszentség csatakiáltása az az apostoli szó, mellyel X. Pius az Oltáriszentség pápája minket az eucharisticus eszmék harczosait a vegyes házasságok veszedelmére figyelmeztet. Örök hála illeti szentséges atyánkat, hogy az annyira hányatott magyar nemzetet nem akarta újabb megrázkódtatásnak kitenni s midőn a magyar nép százados betegségének diagnózisát megállapította, átmeneti időt is teremtett a baj elhárítására. Nem függesztette föl a vegyes házasságokat érvénytelenítő rendeletét, mint ezt a protestáns-zsidó sajtó irta, hanem tette azt, aminek mi katolikusok örülünk, hogy egy évre újra jogot adott a magyar püspököknek, hogy a protestáns lelkész előtt érvénytelenül megkötött vegyes házasságokat utólagos fölmentéssel gyökereiben orvosolják és minden egyes esetben törvényesítsék. Midőn az

apostoli szentszék ily atyai szeretettel van irányunkban, nekünk gyermeki kötelességünk a sorok között olvasnunk s észrevennünk a sürgős figyelemzetést, amit az Oltáriszentség pápája mondani akar. Ha katolikus ember kényszerítő körülmények között vegyes házasságot köt is, ha becsülete van, biztosítani fogja az összes gyermekek katolikus neveltetését, s engedelmeskedni fog az Oltáriszentség ama parancsának: Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket!

Keresztényszociálista.

Az agg Simeon

AZ AGG SIMEONT mindenki ismerte Jeruzsálemben. Igaz és istenfélő férfiú volt; életét munkában töltötte, a mint azt Istennel kezdette, épen úgy Istennel végezte is. Életének utolsó napját a jeruzsálemi templom előcsarnokában töltötte buzgó imában. Sokszor olvasta Aggeus pró-

féta vigasztaló szavait: ha nem is olyan fényes a második jeruzsálemi templom, mint a minő a nagy Salamóné volt, de mégis nagyobb lesz a dicsősége, mert ez a templom fogja magába fogadni a világ megváltóját. Életének legfőbb vágya csak az volt, azt kérte mindennap Istentől, hogy ő a világ megváltóját megláthassa. Ha ez meglesz, szívesen meghal, de addig élni szeretne, s ezért az egyért szívesen rövidíti meg az égi boldogságot is, szívesen tűri el a hosszú öregkor szenvedéseit. És Isten meghallgatta a templom buzgó látogatójának állhatatos kérését és a Szentlélek feleletet adott neki, hogy meg nem hal addig, míg csak a Messiást meg nem látja. Simeon még buzgóbban imádkozott és vágya teljesült. Egy napon, midőn az emberek szokás szerint ott jártak-keltek a templom csarnokában, Szűz Mária Szent Józseftől kísérvé a kis oltárhoz ment s felajánlotta a kis Jézust a mennyei Atyának, mint mikor a pap az oltárnál egy aránytányéron a szent ostyát ajánlja fel a mindenható Istennek. A járőkelők észre sem vették, mert csendben történt minden, de az agg Simeon gyöngülő szemei mégis észrevették, felismerték a gyermeket, kinek szemei ragyogtak mint a gyertya; örömben karjaira vevé őt és áldván az Istent mondá: «Most bocsátod el Uram szolgádat a te igéd szerint békeességben, mert látták szemeim a te Üdvözítődöt, kit rendeltél minden népek színe elé világossággul a pogányok megvilágosítására és dicsőségül a te népednek, Izraelnek». És szent Simeon meghalt örömben, mint az az ember, a ki halála előtt jól megáldozik s ajkaira veheti, megcsókolhatja, sőt magához is veheti, keblére zárhatja üdvözítő Istenét.

Az Oltáriszentség Nagyszasszonya.

QSODÁLATOS, Jézus meghalt, feltámadott, felment a mennyekbe s a földön hagyta Szűz Máriát. Nem volt talán eléggé szent, ki méltónak találattott, hogy Istent e világra hozza? Talán még szenvednie kellett annak, kit hét tördőfés járt át egész életében? Nem, nem azért hagyta őt itt az Úr az emberek között. Csak egy miatt, az Oltáriszentség miatt. Nem akart e szentségben anyja nélkül maradni; nem akarta, hogy imádtatásának első órái kontár kezekbe kerüljenek; lehetek körötte jóakaró lelkek, de azok gyarlók voltak; egyedül az apostolok imádhatták volna Őt hozzá méltó buzgó lélekkel, de nem lehetett; nekik világgá kellett menniök hirdetni az evangéliumot, arcuk verejtékével, vérök hullásával hódítani meg a földet annak, kit az Oltáriszentségben Mária ezalatt örökké imádozott. De neki még más hivatása is volt: anyai kézzel ápolni az új csecsemőt, az egyházat, melyet a római császár helytartói születésekor ép úgy üldöztek, mint Heródes üldözte Jézust, a gyermeket. Azután hozzá kellett szok-

tatni az embereket az Isten új csodájához, az Oltáriszentséghez, melyet csak az örök szeretet találhatott ki. Mária úgyszólván ott lakott az oltár lábainál, az Úrvacsora asztalánál, hol Jézus szeretete mintegy ott felelte magát az emberek között. Mária nemcsak egyedül volt itt, vele együtt Jeruzsálem leányai imádták az Isteni szeretet csodáját. A esoda egészen új volt, az első szentségimádás is úgyszólván csupa bámulat volt.

Az Oltáriszentség nagyasszonya a Szeplőtelen Fogantatás. IX. Pius siremlékéről.
A képen balról Szent János apostol, jobbról IX. Pius pápa.

Az Úrvacsora terme ott állott a Sion hegyén, itt miséztek az apostolok s ide járt el Szűz Mária is Jézust imádni. Ha már otthonról elindult, a felfelé kanyargó úton is már magába merülve imádkozott. Előkészült az imádásra. Bármit látott maga körül, minden Jézusra emlékeztette őt. Ő reá gondolt, mikor a vacsora termébe lépett, térdet hajtott, majd térdreborult s nem törődve, mi történik körülötte, magával és az Oltáriszentséggel volt elfoglalva. Hiszen ő eddig is együtt élt Jézussal, részt vett egész életében: vele volt egyptomi üldöztetésében, vele volt nízarethi elrejtett életében, résztvett szenvedéseiben, résztvett halálában,

majd feltámadásának dicsőségében és mostan az Úr Jézus eucharistikus életében, mely előbbi életének folyománya. Többet tudott Ő az Oltáriszentségről, mint az angyalok és az emberek együttvéve; jobban megértette azt, mint bárki a világon. Felelevenedtek emlékei a bölcsőtől a sírig, Betlehemtől egészen a Golgotáig; mikor az Oltáriszentséget imádta, abban a hófehér kenyérben, mint valami végtelen gazdag emlékkönyvben lapozott: bele van írva az ő élete is. Ő hozta a világra ezt a testet, a vér, mely abban a kenyéralakú testben forr, pezseg és lüktet, az az ő szívéből származik. Rajta van az anyajegy, a szüzesség jegye: a szeplőtelen fogantatás és a szeplőtelen áldozat. S mint örült Jézus is! Tudni, érezni, hogy anyja megérti őt; hogy nem történt semmi, nincs változás: az égbe szállott és mégis e földön marad anyjával az emberek között.

Mária élő hittel imádta az Oltáriszentséget. Visszament a multba: imádta a töviskoszorúzza homlokot, mely vérét hullatta, a ragyogó szemeket, melyek oly sok könnyet hullattak miérettünk, az ajkakat, melyek mondták: Ez az én testem, ez az én vérem. Imádta karjait, kezeit, melyek a hűség jelül oda voltak szögezve, ölelésre kiterjesztve; csókra lehajló fejét, sebeit, vérét, minden csepp vérét, melyhez képest ő csak semmiség. Mária alázattal imádta fiát s ennek tudatában hálát adott az isteni szeretet csodás ajándékáért. Mostan érezte, hogy mily jól cselekedett, mostan áldotta azt a boldog órát, melyben kimondotta, hogy legyen s mely ily sok áldást hozott e világra. Most adhatott igazán hálát az Istennek s mostan újra énekelhette az éneket: Magasztalja az én lelkem az Urat és örvendez lelkem az én Üdvözítő Istenemben. Kell-e ennél szebb eucharisztikus ének? Hiszen az Oltáriszentségről énekelt Mária, midőn szent Erzsébetnek prófétai ihlettel jelenté ki: Az éhezőket betölti jókkal és a gazdagokat üresen bocsátja. Azok a dőlőfős gazdagok, kik nem élnek kenyérrel, megvetik a mennyei kenyeret is, csúfolják, káromolják, földön tapossák. Jézus erre így imádkozik mennyei atyjához: Uram, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek! E szókra emlékszik vissza Mária, midőn az Oltáriszentség előtt imádkozik. Jézus engesztelte az atyát, ő folytatja tovább és engesztelő imával járul a mennyei kenyérhez. Isteni fia magára vette a világ bűneit, ő is könyörögni jön mások bűneiért; fáj neki mindaz, mit rossz emberek mondanak s ő úgy térdel ott, mint egy áldozat, egy engesztelő áldozat. Isten reá tekint és megkegyelmez. Hiszen ő anyja a világnak, az ő kérésére megszűnik a büntetés, megszűnik az Isten haragja. Előre látja, hogy mint fogják a szentséget századokon át üldözni, mellőzni, sérteni, káromolni, megvetni, s ő mind ezért engesztelni jött. Hiszen gyermekei mindannyian. Bár csak odavezethetné őket isteni gyermekéhez, az Oltáriszentséghez, hogy mindannyian megismerjék őt és boldogok legyenek. Így teljesülne anyai szívének leg-

hőbb vágya. Ezért kért, könyörgött, imádkozott minden idők apostolaiért a papokért; imádkozott a szentség előtt Krisztus kiválasztott apostolaiért, a kik csak Szűz Mária hathatós imája mellett tudták az egyházat oly csodálatos gyorsan kiterjeszteni. A pünkösdi ötezernek a megtérése is az ő imájának volt a gyümölcse. Szent Pál talán az ő imájára lett az Oltáriszentség ellenségéből az Oltáriszentség bajnokává. Bizonyos, hogy az apostolokat két dolog segítette előre: az Oltáriszentség mindennapi vétele és Mária mindennapi imája. Dicsőít, hálát ad, engesztel és könyörög az Úr előtt oltárainkon miérettünk és az egész anyaszentegyházért. Minden ostyához Mária imája tapad. Óh, ha ezek az imák minden szent ostya vételénél mibennünk is felélednének, s mi is tudnánk dicsőíteni, hálát adni, engesztelni, könyörögni örökön örökké!

Makay Lajos.

Az Oltáriszentség kegyhelyén.

Február 11-én záródott le Szűz Mária lourdesi megjelenésének jubileumi esztendeje, melyben az Oltáriszentség filte diadalinnepét.

LOURDES egyik legnagyobb szenzációja a délutáni körmenet. A betegek hozzák ki ilyenkor a templom előtti térre, megáldják őket a szentséggel és sok beteg ilyenkor kapja vissza egészségét. Ott minden kő, a melyen jársz, ily csodás eseményekről tudna regélni. A teret óriási közönség lepte be, mely megilletődéssel nézte, hogy hozzák kosarakban, hordszékeken, kocsikon vagy karon, botra-mankóra támaszkodva a betegek. Vecsernye után királyi koronával díszített fehér mennyezet alatt vitték a legméltóságosabb Oltáriszentséget s kezdődött a különös lourdesi litánia, melyben a hivek úgy szólítgatják az Úr Jézust, mint a hogy Palesztinában beszéltek vele. Valóban jól mondta Sart pamiersi püspök, hogy Lourdes az újkor Palesztinája lett. Közvetlen a mennyezet mögé kerültem, bő alkalmam volt tehát a hivek viselkedését szemlélni. A menet élén járó pap csengő hangon mondta a fohászokat: Uram, a kit szeretsz, beteg; Uram, add, hogy lássak; Uram, add, hogy járjak; Uram, add, hogy halljak; Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtunk etc. Ezt utána mondták a betegek. De hogyan? Olyan hittel, a minőt sehol sem látni. Kiterjesztett kézzel, tágra nyit szemekkel, mások kezüket tördelve, vagy a szentség felé integetve, a legtöbb sirva! Alig hogy megindult a menet, balra nagy tolongás támadt. Egy hosszú kosárban fekvő leány kezd föltápázkodni. Fölsegítk, áll és extatikus merevséggel néz a szentségre. Azt hiszi, meggyógyult s e hátorzongató látványra fölcsendül a magnificat, mit minden csodás gyógyulás alkalmával énekelnek. Az óriási enthusiasmus közepette pedig a szentséget vivő püspök és a papság — mintha mi sem történt

volna — folytatja útját a betegek előtt. Hogy rimáncodtak most a betegek — voltak pár százan — gyógyulásért és hogy könnyeztek, mikor a szentség elvitetett előttük, mert meg nem gyógyultak, ezt bajos leírni. Valóban igaza van egy lourdesi gyóntatónak, ki azt mondotta: Lourdes főleg nem a csodás testi gyógyulások helye. Tavaly össze-vissza 52 csodás gyógyulást állapítottak meg. Mi ez annyi ezer és ezer beteghez képest! Lourdes a lelki gyógyulások helye, ezt a gyóntatószékben látjuk, de részleteiről a világot nem értesíthetjük. A testi gyógyulások csak arra valók, hogy Szűz Mária ide édesesse azokat, kiknek a lelke nagyon, halálosan beteg.

Mikor a körmenet a baloldalon levő betegek sorához ért, akkor már Aurélie Bitton vissza volt fektetve fekhelyére és várta, hogy a körmenet befejeztével az orvosi irodába vigyék. Itt Boissarie orvos és a többi jelenlevő orvosok megvizsgálták. Ez egy óránál tovább tartott. Ezalatt persze ezernyi néptömeg leste a vizsgálat eredményét. E vizsgálat eredménye nem volt nagyon kedvező; alig állapítottak meg valami kis javulást. A beteg a hátgerinczet és a csípőt megtámadó tüdővészben (tuberculosis columnae vertebralis et coxae) szenvedett, a mely őt 18 hónapja az ágyhoz szegezte. Szegény leány abban a hitben volt, hogy ő aznap okvetlenül meggyógyul. Ilyesmi gyakrabban előfordul s azért rendkívül óvatosak az orvosok a betegekkel szemben.

Midőn másnap dr. Boissariet fölkerestem, hogy e beteg felől tudakozdjam, egy apáczát vezettek az irodába, kit félórával előbb kocsin toltak be előttünk a fürdőbe, a hol hirtelen meggyógyult. A jó Pásztorról nevezett szerzetesnő volt a franciaországi draguiquaui házból; Rafael nővérnek hívják. Négy éve már nem tudott járni. Hátgerinczagya volt megtámadva, mely baj a szemeit is megrontotta. Röviddel a vizsgálat megtörténte után fölkerestem őt lakásán, a hol boldogan mondotta: nézze kérem, mily könnyen kelek föl a székről, tudok járni, szaladni. A szemem is meggyógyult. Szemüveg nélkül olvasok. Oh mennyit szenvedtem! most oly könnyen mozgok, mint egy fiatal, pedig már 47 éves vagyok. Mit érzett? — kérdém a gyógyulásakor? Semmit — felelé — csak valami belső sugallat sarkalt arra, hogy bátran álljak a lábamra s gyógyulásomért menjek hálát adni a barlang elé. A vele volt főnöknő pedig azt mondotta, hogy Rafael nővér előzőleg 16-szor fürdött a lourdesi vízben s a baj semmi javulást sem mutatott.

Ugyane kórházban volt alkalmam A. Bittont is meglátogatni. Tulasue Armand dr. ép akkor vizsgálta őt és Boissariehoz hasonlóan nyilatkozott. Meghallotta ezt a leány és tiltakozott az ellen, mintha az ő állapotában javulás nem volna. Annyit ez az orvos is elismert, hogy a fájdalmak enyhültek s a mozgás szabadabb. A beteg pedig mosolyogva dicsekedett, kérem most már a magam erejéből tudok az ágyról leszállani. Mi igaz e

javulásból, azt a jövő fogja megmutatni. Úgy látszik, hogy Lourdesban az orvosok csak az olyan javulásra adnak valamit, a mi minden kétséget kizár az iránt, hogy az természetfölötti uton történhetett. Tény az, hogy láttam azt a hatalmas, a lábfejtől az ágyékgig terjedő vattával bélelt gipszöntvényt, a mely e napon már a betegről le volt véve.

Három napi otlétem alatt még két csodás gyógyulás történt Meme Erzsébet Mateaurenauti és Curuallay Soler Krisztina Catalan de Géronaié (spanyol), a kiket azonban föl nem kereshettem.

Dr. Boissarie orvosi irodájában ismerkedtem meg dr. A. Asprionnal (lakása Lourdes, Villa Nazaret), ki orvosi tanulmányait a tübingai egyetemen végezte. A Lourdesban tapasztaltak hatása alatt azonban utóbb pappá lett. Nemrégiben Lourdesban egy beteget látott el az utolsó kenet szentségével, kinek arczhúsát a rák egészen leette. Másnap már teljes egészségben, ép arcczal, viruló színben találta őt; ez egy pillanat alatt egészségét visszanyerte. Dr. Horn stettini protestáns orvossal szintén megismerkedtem, ki pár heti tartózkodásra Lourdesba ment, hogy a gyógyulásokat tanulmányozza. Ugyanekkor jelentkezett felülvizsgálatra egy asszony, ki 16 évvel ezelőtt tüdőbajától hirtelen megszabadult. Teljesen egészségesnek találtatott. 1892-től 2801 francia és 841 idegen orvos fordult meg Lourdesban, a kiknek mind szabad bemenetük van az irodába, hogy a beteget a gyógyulás előtt és után vizsgálhassák.

Az irodában sok fénykép van fölhalmozva, mely a betegekről, illetve a gyógyultakról van fölvéve. Az iroda a gyógyultak felől csak akkor nyilatkozik, ha Lourdesba való megérkezésükkor ott orvosi vizsgálatnak vetik alá magukat. Az előbb említett, hirtelen és teljesen meggyógyult Rafael nővérrel sem nyilatkozott az iroda azért, mert előzetesen nem volt megvizsgálva. Csak jegyzőkönyvet vettek föl róla s bekívánják a kezelő orvosok bizonyítványait. A gyógyulást csodásnak csak akkor minősítik, ha az állandó egészség még két év múlva is megállapítható. A mankók, testgyejesítő készülékek és egyéb műszerek, a miket a betegek viseltek, csak ekkor kerülnek a barlang előtt kifüggesztésre. Az orvosi egyetemek részéről Lourdes iránt a lillei katolikus egyetem tanúsította a legnagyobb érdeklődést, a mely által megvizsgált és megállapított csodás gyógyulásokról külön tábla van az orvosi irodában fölfüggesztve. A túlzott szigort, a melylyel a betegek csodás gyógyulását megítélik, mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy a lillei egyetem egy-egy évre 3—4 csodás gyógyulásnál többet nem állapított meg. A táblán legalább többről nincs említés téve. Lehetséges azonban, hogy az egyetem az összes gyógyulásokat meg sem vizsgálta.

Az orvosi iroda fölött szent Lukács evangélista szobra, ez alatt pedig a lillei egyetem márványtáblája díszleg, mélyen az egyetem, a tudomány képviselője hódolatát fejezi ki szűz Mária, a csodás orvos előtt.

Az angol flegmájú, jéghideg modorú dr. Boissarie orvos, ki több művet írt a Lourdesban történt csodás gyógyulásokról, csodálkozását fejezte ki a fölött, hogy a magyar orvos urak mily kevés érdeklődést tanúsítanak Lourdes iránt. Úgy látszik, hogy ez a nemtörődömség és hidegség még az ő flegmáját és hidegségét is bántja. És méltán, mert hiszen az orvosi világnak kell leginkább érdeklődnie azon gyógyulások iránt, melyek a tudomány jelenlegi állása mellett megmagyarázhatatlanok. Hiszen, ha a hitetlen orvosok szuggesztiónak szeretnék minősíteni az ottani csodás gyógyulásokat, akkor nekik első sorban érdekükben állana, hogy ezt a csodás mesterséget elsajátítsák, az egyetemeknek pedig, hogy ott ezt tanítsák. A szenvedő emberiség nevében kérjük, követeljük ezt önöktől! Többet ér ez minden patikánál, gyorsabb a kínos operációnál, dicsőségesebb a hosszas kezeléseknél. Ha pedig nem tudják természetes erővel megmagyarázni a csodás gyógyulásokat: akkor alázzák meg magukat, fejezzék ki hódolatukat a csodás Orvosnő előtt és az orvosi kar élén állítson emléktáblát Lourdesban budapesti és kolozsvári magyar orvosi egyetem is a Boldogságos Szűznek. Ne csak a magyarok hitét hirdesse a bazilikában lengő zászló, de a magyar tudomány hódolatát is hirdesse emlékmű ott, a hol a világ összes népeinek képviselői, ki betegen, ki egészségesen, ki hittel, ki kíváncsian megfordulnak és bírálgatják a nemzetek viselkedését a lourdesi szent Szűz iránt.

A legtöbb csodás gyógyulás aug. 20—24 között, a nagy francia nemzeti zarándoklatok folyamán történik. Ezen napokra dr. Boissarie különösen fölhívja az orvos urak figyelmét. A legtöbb beteg ilyenkor van Lourdesban. Az idén az orvosi világ részéről különös érdeklődés fogja kísérni e zarándoklatokat azért is, mert Schoepfer tarbesi püspök kezdeményezésére mindazok, kik ötven év folyamán Lourdesban csodásan meggyógyultak és még életben vannak, fölszólítást nyertek, hogy lehetőleg ezen időben Lourdesba jöjjenek és magukat újból fölülvizsgáltassák. (A leg-rövidebb út Lourdesba Párison keresztül vezet.)

Az utolsó jelenés évfordulóján jelenvolt idegenek számát 60—80 ezerre tették.

Délután fél hat órakor volt az utolsó jelenés. Ezt külön pápai engedéllyel délutáni nagy misével ünnepelték, melyet a 82 éves Graselli viterbói kapuczinus püspök végzett, a ki előző nap estéjétől kezdve étlenszomjan volt a mise befejeztéig. Mise alatt a nép Dumont (Tonus I. Messe voyale) miséjét énekelt. A karmester a barlang fölötti szikla ormáról mintegy 25 méter magasból dirigálta ezt a több tizezernyi tömeget, mely hibátlanul énekelt a latin misét, ennek teljes énekszövegét! Amerika, Ázsia és Afrika püspökei is képviselve voltak a 10 püspökből álló fényes asszisztenciában. Credo alatt et incarnatusra az egész néptömeg

letérdelt még a szomszédos hegyek lejtőin is, mert a barlang előtti tér szűknek bizonyult. Es fölséges látványt nyújtott.

Este fényes kivilágítás és körmenet volt. Ezen mindenki gyertyával a kezében vett részt. A bazilika, a templomok, a hegyen levő régi vár, az összes házak villanyfényben úsztak: A menet két és fél óra hosszat vonult el egy pont előtt. A körmenet végén a templom előtti téren álltak föl és újból énekeltek a Credot, majd pedig egy *Nous voulons Dieu* kezdetű hatalmas himnuszt, a melyben a francia nép szent tüntetéssel hirdeti, hogy akarja az Istent a lelkében, családjában, iskoláiban, a hadseregben és minden intézményében birni és élvezni. A mostani állapotok szülték e tüntetést, a melyet lehetetlen végigélni azon biztos remény nélkül, hogy a hol ekkora hit van, ott újból dicsőség vár a katolikus egyházra.

R. T.

— Szent Paszkál életrajza —

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Az Oltáriszentség hitvallója.

DIUTÁN az Úr Isten Paszkált a gyertyatartóra állította, egyúttal azt akarta, hogy életszentsége ne csak a kolostorban, hanem kinn a világban is világítson, melegítsen, életet áraszson. Két küldetést kapott. Mindkettő hosszantartó úttal járt. Előbb Párisba, azután Xeresbe kellett fontos okmányokat vinnie.

Ezen időben Franciaországban a hugenották zavarták a békét és eikeseredetten, a legnagyobb gyűlölettel üldözték a katolikusokat, főleg a szerzeteseket.

A spanyolországi ferenczrendiek egyik előjárójának iratokat kellett a francia tartományfőnököknek küldenie. A megbízást csak bátor lelkű ember teljesíthette. Erre a legméltóbb Paszkál volt. Útja a francia határtól Párisig az élet-halál útja volt. Ekkor dühöngött legjobban a hugenották ellenséges érzülete, mert egypár helyet elvesztettek és most kétszeres gyűlölettel támadták a katolikusokat. Egy történetíró így írja le e szomorú állapotokat: «Azon napokban — 1750. évben — a katolikusoknak veszélyesebb volt a hugenottáktól lakott vidékeken, mint az oroszánoktól és tigrisektől megszállt lybiai sivatagon keresztül menniök. Az idegent kétszeres veszély fenyegette. A szerzetesi ruha látása pedig, mint a bika előtt lengetett vörös posztó, forralta fel véröket».

A hugenották előtt egy ferenczrendi a pápistának megtestesült képe volt: «a leghűbb alattvalója az átkozott római püspöknek» — miként ők

magukat kifejezték. S dicséretére legyen mondva szent Ferencz családjának, hogy tagjai majdnem egy egész századon átszenvedtek eme hűségükért. A ferenczrendiek martyrologiuma felsorolja ama száz és száz rendtárs nevét, kik ekkor annyit szenvedtek s oly kegyetlen vértanúságot álltak ki hitükért, hogy a kínzások e némei még Nérónak is «becsületére» váltak volna. A kálvinisták erre a *Bertalan-éjjel* felelnek s ennek köpenye alá rejtik kegyetlenségüket. De ma már nem lehet a történetet ferdén, meghamisítva előadni. Tudvalevő, hogy a katolikusok azért rendezték a Bertalan-éji vérfürdőt, mert rájöttek egy borzasztó összeesküvésre s így *önvédelmi* szempontból a fegyvert ellenségeik kezében ő ellenük fordították s velők érdemök szerint bántak el. Hogy a fegyver visszafelé sült el: az az isteni Gondviselésnek az utolsó perczben való beavatkozása volt.

Ilyen hangulat, tigrisi vérszomjas érzések közt szerzetesi ruhában végigvonulni emberfeletti erővel volt csak lehetséges. Ehhez hős-lélek kívántatott. Az eucharisztikus Úr Jézus Paszkált ily lélekkel vértette föl. Ő vágyott vérét ontani Krisztusért. Örömmel ment. Szemei előtt lebegett az engedelmességből fakadó erő és a vértanúság pálmája. Az első halált megvető bátorságot adott neki, a második lágyédesen hívogatta. Mintha angyalok vitték volna előtte a vértanúság pálmaágát s így szóltak volna hozzá; «Jöjj testvér, készül már számodra a mennyekben a ragyogó korona».

Paszkál előljárójának áldásával útnak indult. Nem vitt magával semmit sem; sem kenyeret, sem ételt, sem ruhát többet, mint a mennyi rajta volt. Mint az égi szellem, hagyta el a kolostort. Szerzetestársai meghatva vettek tőle búcsút s összeszorult szívek, hogy a kolostor angyalát nem láthatják jó ideig, vagy talán soha.

Az út hosszú volt. Hetekig tartott. Persze abban az időben az apostolok lábain kellett a szegény embernek utaznia. Már az is elég út, Valencián és Katalónián végig menni. Pedig ez útjának még rózsás része volt: szeretettel fogadták mindenütt az alázatos, a szentséget lehelő és szemeiből kisugárzó jámbor szerzetest — a tövises rész csak azután következett, midőn a Pyreneeket átlépte.

A francia földön legelőször kellemetlen meglepetés érte, mely azonban hamar szétfoslott. A legelső francia ferenczrendi kolostorban az előljárók közül többen nem akarják őt tovább bocsátani, gondolván magukban: ez idegen rendtárs a biztos halál torkába megy. De a tanácskozáson győzött azok véleménye, kik Isten akaratát látva Paszkál előljárójának rendeletében, őt útjára bocsátották. Szerzetestársai így bucsúztak tőle:

— Akár élve marad, akár meghal, Paszkál testvér, nem veszít semmit, sőt mindent megnyer.

O így válaszolt :

— Én azért becsülöm ez életet, hogy azt Krisztusnak áldozhassam föl; kimondhatatlan nyereség volna számomra azt a szent engedelmesség nevében elveszteni.

Ment. Lelkében megerősödvé, miként a vértanuk mentek máglyáikra, vagy az amphitheatrum köröndjére.

Lelke tünődött: ismeretlen vidék, idegen emberek, általa nem igen értett nyelv, különféle szokások, az emberek gúnyos megjegyzései oly érzéseket váltottak ki lelkéből, melyek mély megalázásra vezettek. Érezte, hogy nincs mellette senki, hogy végtelen elhagyatott, hogy ellenséges lelkek közt bizonytalanul kell haladnia célja felé. S minél jobban érezte az emberektől való elhagyatottságát, annál közelebb érezte magához az Istent, annál bensőbben imádkozott hozzá.

Ha olyan vidéken ment keresztül, melyet katolikusok laktak, ott is különféle benyomásokban volt része. Némelyek észrevették nagy életszentségét, melyet egész lényé elárult, bárhogy is rejtegette is. és nagy tisztelettel, vendégszeretettel közeledtek hozzája s fogadták be házaikba éjjeli szállásra. Mások kiugrott barátoknak nézték őt s kinevették, vagy kémet láttak benne s gyanusan fogadták. Ismét mások megsajnálják, hogy ily kritikusi időben mer ily veszélyes útra vállalkozni.

Igazi keresztútja akkor kezdődött, midőn a mérges hugenották fészkeihez ért. És e *via dolorosa*-nak annyi állomása volt, a hány hugenottáktól lakott városban vagy faluban keresztülment. Mindenütt szidták, ócsárolták. Fenyegették, egyes községekből kiűzték. «Le vele!» «Le a pápistával!» — kiabálták, sárral és egyéb piszokkal megdobálták, ütötték, verték ez ártatlan bárányt.

Orléans volt a kálvinisták központja. Paszkál alig ért a városba, «a megtisztított evangélium» tanítványai, miután őt majd agyonverték, vitatkozásra kényszerítették. Micsoda eredményre lehetett itt kilátás! Még Krisztus Urunk sem tudta meggyőzni az ellene felbőszült népet. Hogyan tudta volna e tanulmányokat nem végzett testvér meggyőzni az egyháztól elszakadt eretnekeket? S mégis vállalkozott a vitatkozásra. Érezte, hogy hitét meg kell vallania és a népnek az örök igazságot kell hallania.

A vita tárgyai azok voltak, melyeket a hugenották legjobban gyűlöltek: az Oltáriszentség és a pápaság, melyek Krisztusnak az egyházban való kétféle jelenlétét fejezik ki. Így gyűlöletük főleg Krisztus ellen irányult. A pápát gyalázták s mint az antikrisztust szidták, az Oltáriszentséget szinte meggyalázták: a szentségházakból kirabolták, a földre szórták, köpdösték, gúny tárgyává tették. Ilyenek voltak a vitarendezők, kik Paszkáltól ezt kérdezték:

— Pápista! hiszed-e, hogy az ostyában jelen van az Isten?

— Igen — felelé Paszkál — hiszem és vallom, hogy az Isten a megszentelt Ostyában jelen van.

Az eretnekek dúltak-fultak mérgökben, midőn e férfias, bátor választ hallották, mert biztosra vették, hogy e vézna barát nem mer nekik ellent mondani. A vitakozás a hugenották részéről mind szenvedélyesebb lett Paszkál, ki az Oltáriszentségből szívta magába az erőt, életet, kit e nagy Szentség teljesen áthatott, bámulatos módon, a meggyőződés hangján, szent lelkesedéstől kísérve védte az egyháznak az Oltáriszentségről szóló tanát s verte vissza a támadásokat. A hugonettákat főleg Paszkál fönséges, nyugodt előadása annyira felbőszítette, hogy köveket ragadtak és halálra akarták őt kövezni. De csoda történt. A kövek vagy feje fölött, vagy oldala mellett suhogtak el s csak egyetlen egy érte őt, mely bal vállát súlyosan megsértette. Így védte meg Isten az eucharisztikus Úr Jézus hitvallóját.

Midőn később társainak e jelenetet elbeszélte, mosolyogva mondotta:

— Egy kis ajándékot hoztam magammal Orleánsból. — Ezzel vál-lára mutatott, melynek megsebesülése neki haláláig fájdalmat okozott. Azután így folytatta beszédét: Imádkozzunk sokat ezen város lakóiért, nagyon rászorulnak imáinkra.

Orleánsban történt a következő eset is: Paszkál a nagy éhségtől indítatva a várkastélyba jött egy kis ételt kérni. A vár ura hugenotta volt. A szolgák Paszkált a várúr elé vitték.

— Honnan és miért jössz? — kérde a várúr.

— Spanyolországból jövök és Párisba megyek — felelé szentünk

— Ah, tehát spanyol kém vagy! Vezessétek el rögtön — mondá a szolgáknak — majd ebéd után elbánok vele.

Az isteni Gondviselés azonban őrködött szentünk felett. Midőn a szolgák eltávoztak, egy szegény katolikus asszony, ki éppen akkor ment a kastély mellett, tanácsolta, hogy használja fel e percet, s hagyja el a kastélyt. Miután a szegény asszony darabka kenyérét a szeretettel megosztotta, elváltak. Paszkált új veszély fenyegette. Az éjt egy kálvinista faluban kellett töltenie. A lakósok midőn erről értesültek, szenvedélyesen kiabáltak: «halál a pápistára!» S azonnal végre akarták rajta hajtani a halálos ítéletet. Egy lakós azonban azt indítványozta, hogy halasszák ezt másnap reggelre, amidőn ő majd kivégzi őt. Addig pedig a disznók közé zárta a szentet.

Paszkál teljesen kimerülve, félholtan, éhségtől gyötörve került förtelmes helyére. De lelke éber volt s hattyudalára készült. Ismét maga előtt látta azt az angyalt, aki a vértanui pálmát lengette előtte és a másikat, aki a koronát hozta számára. Térdre rogyott. Elkészült a halálra. Lelke egyesült az Istennel s e szent egységben várta a nap virradatát.

Az isteni Gondviselés ismét másképp határozott. Ellensége mentője lett. Szándéka megváltozott; s a helyett, hogy Paszkált meggyilkolta volna, szabadon bocsátotta.

Útközben egy hugenotta lovaggal találkozott, ki feléje szegezve lándzsáját így szólt:

— Barát, mondd meg, van Isten az égben?

— Igen, van Isten az égben. — Paszkál ezt oly bátran, határozottan s meggyőző hangon mondta, hogy a lovag tovább állt.

Végre sok nélkülözés, szenvedés és veszély után Párisba ért, hol pár napig maradt. Azután újból felvette keresztjét s ugyanazon úton ismét sok veszedelem közepette jutott haza. Midőn szerzetesársai viszontlátták őt, megdöbbenve vették észre, hogy ébenfafekete haja a pár hét alatt megfehéredett s legalább tíz évvel öregebbnek nézett ki, mint midőn a kolostort elhagyta. Ez bizonyította legjobban keresztútját.

Miután kipihente az út fáradalmait, elmékedéseket írt Krisztus helytartójáról és Krisztus jelenlétéről az Oltáriszentségben, mely tárgyak a katolikusoknak oly kedveltek, a protestánsoknak oly gyűlölték.

Midőn XIII. Leó pápa szent Paszkált az oltáregyletek védnökévé tette, egyrészt háláját róta le a Szent iránt, ki oly meggyőzően védte a pápaságot és a legméltóságosabb Oltáriszentséget.

Reviczky Aladár C. M.

IX. Pius utolsó áldozása és végső perczei.

A szenttéavatási pör irataiból.

RÓMA és a nagyvilág egy jubileumra készült. Harminczkét éve volt, hogy IX. Pius pápa Szent Péter-trónján ült és az 1878. évben elérte azon esztendő, a melynél tovább Szent Péter sem volt Krisztus helytartója e földön. A pápa boldog volt. Egészsége januárban némileg helyreállott és mindenki abban reménykedett, hogy az ágyat újra elhagyhatja és egész Róma örömeire újra misét mondhat a Sixtina-kápolnában. IX. Pius négy-szer gyűjtötte maga köré a világ püspökeit és most a közelgő jubileumra immár ötödször várták az apostolok utódait Rómába. Eközben érkezett Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe. Egész Róma hódolt a pápának, mert régi szokás volt, hogy e napon Róma plébánosai, a szerzetesrendek általános főnökei és az egyházi intézetek elöljárói hatalmas viaszgyertyát ajánlottak fel a világ világosságának, Krisztus földi helytartójának. A pápa hordszéken a trón mennyezete alatt fogadta a küldöttségeket, körülötte a nemesi testőrség és a trónálló püspökök. Nyájas és szeretetteljes volt

mindig, látszott rajta, hogy gyenge, de szívós türelme, jóságos lelke leküzdötte a test gyengeségét. Mindenki érezte, hogy Jézus szive dobog benne, Jézus szól hozzájuk, mikor ő beszél. Szelid volt és erős, mint Jézus szive az Oltárokon. Első áldozása óta mindig Jézus szívéhez imádkozott, vajmi sokszor látták őt térdelni az isteni szív képe előtt. Ma épen boldog napja volt. Hetvenöt évvel ezelőtt, 1803. február 2-án járult mint kis

IX. Pius, az Oltáriszentség pápája, az isteni szív imádjója.

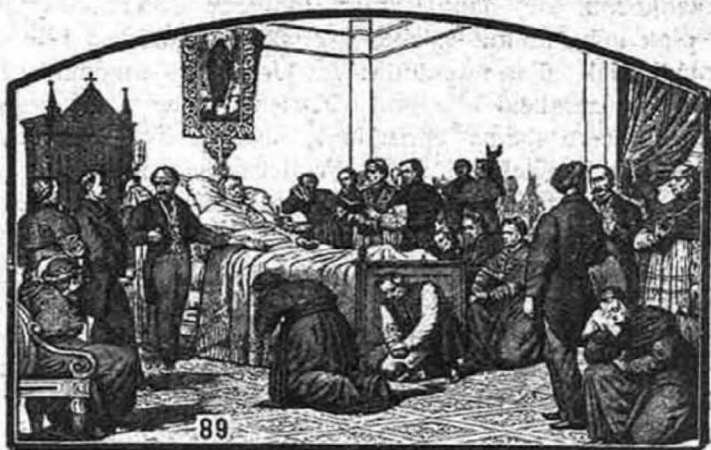
grófi gyermek az első szent áldozáshoz. Es ezen hetvenöt év alatt majdnem mindennap áldozott, ki csodálkozhatik, ha ez a mindennapos áldozás szentet nevelt belőle. De nemcsak a pápa volt boldog első áldozása hetvenötödik évfordulóján, hanem egész Róma is. A hívők tömegesen áldoztak, érette ajánlották fel szent áldozásaikat. Gazdag és szegény családok ezen napon vitték gyermekeiket az első áldozáshoz; boldog, szerencsés napnak tartották azt. S midőn a pápa ezt megtudta, összeszedte erejét s örömtől ragyogó szemekkel a hordszékről beszédet tartott a körülötte állóknak, kik égő gyertyát tartottak kezeikben s a gyertyák vig lobogása mid élénkebben juttatta eszébe az Oltáriszentség nagy pápájának első szentáldozásának boldog ünnepét. A beszéd, a melyet erről tartott, utolsó beszéde volt; a szeretet heve, a melylyel szólt, bágyadtá

tette őt s azonnal vissza kellett feküdnie az ágyba. Két nap múlva újra járni próbált, de már nem tudott; a bíborosokat, kik meglátogatták, rövid áldással bocsátotta el magától; csupán gyóntatótyja, Marinello püspök maradt nála orvosával, Ceccarelli-vel, ki mindent megpróbált, hogy a drága életet megmentse, de hiába. Csütörtök volt s a pápa ereje szemlátomást fogyott, csak szellemének élénksége maradt még meg, mert mindenkit megismert, meglátzott rajta, hogy mint készül elő utolsó áldozására. Reggel fél nyolczkor ünnepélyes körmenetben, fehér csipkeernyő alatt, a testőrök alabárdjai mellett, a római egyház bíborosaitól környezve hozták át a mennyei útravalót a Vatikán szentségkápolnájából. Az egyház

láthatatlan feje a látható főhöz sietett. Csend höngölt. A pápa együtt imádkozott a biborosokkal, s midőn gyóntatóatyja, Marinello püspök átnyujtotta neki a szentostyát, ő kezébe vette azt s magamagát megáldoztatta, mint azt a hagyományok a pápa áldozásánál előírják.

Az utolsó kenet feladása alatt teljesen nyugodt volt, vonásai megnesemesültek s a mennyei boldogságnak előérzete ömlött el egész arcán. Folyton a feszületet kereste szemeivel s azon megnyugodott. A végső perczek közeledtek és a biboros helynök rendeletet adott ki, hogy Róma összes plébániatemplomában a legméltóságosabb Oltáriszentséget tegyék ki nyilvános imádásra s a nép könyörögjön a pápa életéért. Most először terjedt el annak biztos hite, hogy a pápa végórája közeledik. Mindenki könnyezett s mindenki a templomba sietett, hogy az Oltáriszentség előtt imádkozzék.

Déli tizenkét óra volt. Ekkor a pápa még egyszer összeszedte erejét és maga elé hívatta a biborosokat és egész udvartartását. — Párnája alól kivették a feszületet, mire ő azt megcsókolta, majd apostoli áldást adott a jelenlévőkre. Egy óra kor a haldoklók imájával búcsúztatták. Ő a biborosokkal együtt

• IX. Pius végső perczei.

IX. Pius temetése.

imádkozott, de hangja már többször elakadt. Majd egészen megállt s csak néha szólott közbe, így akkor, midőn a biborosok a zsoltárossal imádkoztak, ő is mondotta: Az Úr házába megyünk. Midőn pedig Bilio biboros reszkető hangon kezdette meg az egyház utolsó imáját «Proficiscere anima christiana», «Költőzzél keresztény lélek», ő is felsőhajtott és ismételte a szót «Proficiscere», «Költőzzél» és ez volt utolsó szava. Többet nem beszélt. Mindenki sirt, midőn látta, hogy a haldokló némán többször egymásután áldását adja kezével a jelenlevőkre. Mindnyájan a rózsafüzért mondták. Két órakor Bilio biboros még egyszer és utoljára áldást kért, s midőn ezt a haldokló megadta, keze lehanyatlott s ott feküdt mozdulatlanul. Lelke megválni készült; halála csendes volt, vonásai nyugodtak. Beesteledett. Épen a fájdalmas rózsafüzért imádkozák, midőn Róma templomai az Úrangyalát harangozták. A harangok kongottak s a biborosok épen a negyedik titokhoz értek s mély hangon könnyes szemekkel, átélve az Üdvözítő kínjait, mondták: «Ki érettünk a nehéz keresztet hordozta» s e pillanatban IX. Pius megszűnt élni, lelke felszállott az égbe.

Néhány nap mulva a Semaine de la Rochelle című lap azt írta, hogy Belgiumban egy gyermek, ki már halálához közel volt, február 7-én este a pápa halála órájában a fényes alakot az ég felé szállani látta és így kiáltott fel: Nézzétek, mint repül! s a látomásra teljesen meggyógyult. Ez volt az első csodás jelenség, mely IX. Pius halálát követte.*

Az alpesi rózsa

Legenda a népvándorlás korából.

AZON IDŐBEN, a midőn barbár népek hordái száguldottak végig a bomladozó római birodalomban, egy szegény egyszerű ember, Szeverinus hordozta az Úr Jézus evangéliumának fáklyáját azokban a sötét erdőkben, a hol pogány istenek tiszteletére áldoztak a vad népek és az elpuhult rómaiak. Szent Szeverinus az Alpesebben járt. Nyakába vette a világot és elhatározta, hogy meghódítja ezt Jézus számára. Nem volt hadserege, mint a római császárnak, meg a félbarbár királyoknak, fegyvere is ócska volt: egy hosszú botra tűzött fakereszt. De ő azért nekiment

* A szentéavatási pörnek az írott és nyomtatott okmányok egész tömege áll rendelkezésére. Egy évvel a pápa halála után már egy kis könyvecske jelent meg, mely több csodás gyógyulást sorol fel. Címe: Grazie ottenute per intercessione del santo Pontefice Pio Nono VIII. edizione. Bologna. Tipografia Felsinea 1879.

a világnak. Szörruhában állított be a fejedelmek sátorába, mezitláb jött; de a szemei, hej a szemei, azokban volt igazi tűz! ezzel azután legyőzte a pogányokat.

Pedig hát a pogányok legvadabbjával nézett farkasszemet. Ott volt a rettegett Ruthárd fejedelem, a ki az Alpesek mészarlangjaiból csinált magának királyi palotát. Ez egy ősgermán volt, a kitől mindenki rettegett. Saját rokonai és népe száműzték őt, mert a germánok legszentebb jogát, a vendégjogot sértette meg; egy napon ugyanis valamelyik fejedelmi vendégét dühből agyonütötte: hallatlan dolog a vendégszerető germán világban! Más németet ezért halálra ítélték, de Ruthárdot nem merték halálra ítélni. És ő talált is sok ezer embert, a ki melléje állt s a kikkel bejárta az ősgermán megyéket, tüzzel-vassal pusztítva mindenütt. Amolyan kis Attila volt ő, a kinek csak egy nagy hadsereg kellett volna, bizony meghódítja a világot. Így csak az Alpesek útjait tartotta megszállva. Jaj volt annak a várnak, a mely alatt ő táborozott, jaj a vándornak, a ki az ő harcosaival találkozott. A kalmárok, a kik Galliából jöttek, mindenüket elvesztették, a kis keresztény kápolnába menekültek előle, melyek akkoriban már ott voltak az Alpesekben, de hiába, Ruthárd Jézus Krisztusnak is hadat üzent és az Ő várait, a kolostorokat meg a templomokat fosztogatta. Majd a római légiókkal is kikezdett, a hová ment, vér vért követte mindenütt.

Ekkor történt, hogy Szeverin apátnak szentmisközből az a gondolata támadt, hogy ő a barbár vezért megtéríti. Legyőzi őt az ő kopott fakeresztjével. S mily boldogság lesz az, ha ismét béke lesz az Alpesek tájain, Krisztus születik meg a vad fejedelem sátorában s az leborulva imádja őt. Ruthárd sátorában misét fog mondani s a vad germán mint fog majd letérdelni a szent ostya előtt; lerakja fegyvereit, odaadja aranyát, ezüstét s bűnbánó szívvel üdvözöli majd Jézus Krisztust, az Alpesek királyát. Szeverinus befejezte miséjét s csakhamar hozzá is fogott terve kiviteléhez. Nem volt ez olyan nehéz: fogta fakeresztjét azután maga mellé vett egy barátot, a kinek Klétus volt a neve s ezzel együtt nekimentek mindakettlen a legsűrűbb erdőnek. Két napig mászkáltak mindenféle vad bozótton, kiálló magas sziklákon, meredek utakon, míg végre elértek a hatalmas mészarlangokhoz, azok már messziről fehérlettek s olyanok voltak, mint a hó. Ez volt ime Ruthárd fejedelmi palotája.

Itt vagyunk végre valahára! mondotta az öreg Szeverinus. Ha Isten is úgy akarja, holnap hajnalban már benn leszünk: hanem addig pihenünk egyet amott az erdőben.

Úgy is tettek. Átmentek a túlsó erdőbe, a hol egy őszszakállú öreg ember lakott. Ingo volt a neve. Pogány név ugyan, de a gazdája jóra való hegyilakó volt; sőt és kenyceret nyújtott barátsága jeléül a jövevényeknek; azután tüzet gyújtott és vacsorát főzött nekik. Vacsora közben elmondták

a mi vándoraink is, hogy mi járatban vannak; no hiszen az öreg majdnem beesett az árokba, mikor ezt meghallotta.

— Szerencsétlen idegenek, — mondotta komor mély hangon, miközben homloka elborult. — Ki fiai vagytok, hogy így eltévelyedtetek. Jobban járnátok, ha medve barlangjában keresnétek szállást, vagy farkasok barátságát keresnétek. Oda ne menjetek, mert nem kerültök ki élve onnét. Hányan voltak már, kik oda bementek s mintha csak a föld nyelte volna el őket. Itt van a pokol kapuja.

E közben egy holló szállt el a fejük fölött és Klétus barát keresztet vetett azok hallatára, a mit az öreg mesélt.

Szeverinus nem ijedt meg. Klétusnak tanácsolta, hogy feküdjön le az öreg kunyhójába s aludja ki magát; ő pedig elment néhány lépésnyire és egy sziklára lépett; ottan azután letérdelt és buzgón imádkozott. Minden csendes volt, csak az esti szellő simogatta hófehér fürtjeit. Szeverinus ezt sem vette észre, mert hisz ő most Jézussal beszélgetett az éj csöndjében. A míg ő így imádkozott, bezzeg hangos volt a Ruthárd palotája. A marczonafejedelem társaival együtt medvebőrön hevert és méhsert ivott. Lábaiknál kürtjeik heverték, kezükben pedig pörgött a koczka; szerencsejátékot játszottak. Ruthárd egyszerre elkaczagta magát.

— Hallottátok-e már? — kiáltá — mi hírt hozott Marbod? Holnap barátok jönnek mihozzánk lakomára. Mit szóltok hozzá?

Nagy hahota volt reá a felelet. A vad katonák valami kegyetlen tréfára voltak előkészülve, a mi csak Marbodtól telhetett ki. Mert ez volt a levadabb közöttük, még vezérükön, a fejedelmen is túl tett. Róthajú, rótszakállú rút ember volt, arcza penészszerű, szemei rubinhoz hasonlóak, néha zöldek, néha vörösek, tekintete átható és szúrós volt és rettegésbe ejtette még társait is. Honnan tudta meg az új hírt, sejtelmük sem volt róla. De elhitték, mert ő egész nap talpon volt s a mi a hegyekben történt, ő arról mind tudott.

— Vigan pajtások! — kiáltotta mostan, földhöz csapva medvebőr kucsmáját. — Holnap ilyenkor már nem lesz vezérünk, mert úgy tudjátok meg, hogy Ruthárd apó szőrzsákba öltözik és Szeverinus barát kunyhójában fog bűnbánatot tartani. Ruthárd apó eddig csak az emberek vérére kívánta, de mostan az Isten vérére szomjas s úgy hallom, ezt adja neki majd Szeverinus barát! No legények, meglássátok nemsokára még püspök is lesz a mi jó öregünk!

Erre azután egy nagyot kaczagott, hogy a barlang is mennydörgött belé. Jókorát ivott s azután táncolni kezdett.

— Nem éled azt meg, fiam! — kiáltotta Ruthárd büszkén s odavágta a koczkapergető poharat.

— Hát jó is lesz öreg vigyáznunk, mert nem is tudnám elnézni, ha

ez a barát elvinne téged Favianába* a Duna mentére, a hol jó szőlő terem s ottan szörzsákba mutogatna téged s mondaná: No lám emberek, így csináltam én a medvéből bárányt!

— Ne mondd tovább! — ordította Ruthárd. — Szeverinus nem kerül el innen élve!

— Lehet — mondotta Marbod közönyösen.

— Nem: lehet, hanem úgy lesz! Mintha bizony én már nem száz embert akasztottam volna föl, vagy dobtam le a szikláról élve!

— Az ám — mondá egy harmadik — de azt beszélük, hogy a jó barát csodatevő s nem árt neki semmi sem.

— Bolond beszéd, csodatevő! Asszonyok tereferéje. Hogy fognak majd ijedezni, ha meghallják, hogy Ruthárd fejedelem a pokolba kergette a csodatevő barátot! — kiáltotta Marbod ismét.

— Rettegjenek tőlünk a hitvány kutyák! — dörgött közbe a fejedelem. — Marbod! velem jössz holnap, Krisztussal nézzünk farkasszemet.

— Velem jössz, mondd? Hát mi megyünk hozzá? Nem várod őt be itt?

— Nem, nem. Nem akarok még egyszer, azaz nem akarom a vendég-jogot megsérteni. Házamon kívül ölöm meg őt!

Marbod szemei villogtak, mint a lesben álló farkasé. Pokoli gondolata támadt s mindjárt ki is mondotta.

— Fejedelem, hatalmas Ruthárd! Akkor öld meg őt úgy, a mikor áldozatot mutat be Istenének. Azt mondják a bolond keresztények, hogy az a kis kenyérdarab az ő Istenük. Azzal élnek s azért oly erősek. Öld meg azt, vége lesz mindennek! Eltörlöd a keresztények nevét s hired betölti majd e világot!

— Legyen! — mondotta a fejedelem. — Vezess Marbod! Istenekkel harczolunk!

Künn a szél zúgott s a barlangban néma csend volt, csak egy fekete holló röpdösött körül. A katonák ott heverték a medvebőrön mozdulatlanul és szótlánul. A két vezér pedig eltűnt a sötét éjszakában.

Kivirradott. Szeverin is fölébredt és egy zöld lugasban misét mondott. Klétus barát ministrált neki, a pogány Ingo pedig csak messziről nézte ámulattal az Isten szent csodáját.

A vezérek megérkeztek. Marbod jól tudta az utat és csakhamar rátaláltak a kisdud egyházra. Az ég tiszta kék volt, pacsirta zengett, a fák suttogtak és bölíngatták lombjaikat, mikor Szeverin oly ájtatosan suttogva imádkozott. A két vezér egy kő mögé rejtőzött. Várták, mikor emelkedik föl a keresztények fehér Istene. Marbod a dühtől, Ruthárd az izgatottságtól reszketett. Elkövelkezett a szent és rettenetes pillanat. Szeverin kimondotta a

* Faviana a mostani Bécs, melynek egyik külvárosát Szent Szeverinről most is Sievering-nek hívják.

nagy szót s a fehér kenyér az Úr fehér testévé változott. Klétus a földig borult. Szeverin pedig fölemelte a testet és e pillanatban egy nyíl süvírtott el feje fölött és az ostyát horzsolva egy fába fúródott. Klétus barát és az öreg Ingo rémületükben fölkiáltottak, csak Szeverin állt ott nyugodtan mozdulatlanul. Fölemelte jobban a szent kenyeret s ime vér csörgedezett belőle. Ujjára csurgott, onnan a földre le és a mint egy-egy csöpp lehullott, a zöld fűből piczi piros virágok, az első alpesi rózsák törtek elő.

Igy teremtette Isten az ő véréből az alpesi rózsákat.

Marbod gyáván elfutott a szélnek szárnyain. Ruthárd pedig előjött belépett a lugasba, lábai előtt piros virágok, előtte a szent férfi s az asztalon a vérző kenyér. Leborult és bűnbocsánatért esedezett. Elmentek az erdei forráshoz és ott Szeverin megkeresztelte őt. Utána pedig a véres kenyérből megáldozott.

Néhány napra rá pedig hatökrös szekér érkezett meg Faviana falai alá, a hol a jó szőlő terem, magával hozta Ruthárd vezérnek arany és ezüst kincseit. Templomot építettek belőle, fegyvereiből pedig harangot öntöttek. A harangot pedig Ruthárd vezér húzta baráti ruhában, a templom oltárán pedig, a hol a pap misézett, vérpiros alpesi rózsák mosolyogtak.*

MIATYÁNK

Miatyánk Isten, ki vagy a mennyekben
S a mindenséget körülöleled,
Bolygó világok fényes millióit
Fegyelmelzi meg egy tekinteted.
A természetet a mi hozza lázba;
A te szavad, az erők mozdulása
Nyomán megindul mindenütt az élet,
Én hallom és megértem e beszédet.

Nem ér fel hozzád az idők hulláma,
Mely végtelenbe érve elsimult.
Egy pillantással átfutsz az időkön,
Te vagy! Előtted nincs jövő se' mult.
Évezredek születnek pillanatban,
S lényed örök, egyforma, változatlan;
Míg én fölöttem végtelenné válnak
Bús perczei álmatlan éjszakának...

É földgolyó előttem mint a porszem,
Mit elsodorhat egy leheleted;
S mit a parányi ember álmodik rajt,
Mégsem közömbös sohasem neked;
Mert számon tartasz minden érzést bennem,
Ággódba vesz körül figyelmed engem.
S ha istenséged fénye meg-meglobban,
Föleinged az atyai mosolyodban.

És fény sugárzik végtelen özönnel
A te valódból mindenhova szét,
Veled húzódik folyton egy mennyország.
A megálmodott, boldog, csodaszép,
Azért is hiviak suttogó beszéddel,
Ha ég fölöttem a csillagos éjjel
És boldogságról álmodozik lelkem:
Miatyánk Isten, ki vagy a mennyekben...

Szohurek Antal.

* Az alpesi rózsza, *Rhododendron hirsutum*, az erikafélékhez tartozik. Az Alpokban meszes talajon tenyésztik, levelei bőrfényűek, virágja vérpiros. Több mint 200 faj Kanisatkatól Délamerikáig mindenütt elterjedt. Szalonjaink kedveit díszítővénye.

A lourdesi pásztorleány.

Első áldozók példaképe.*

A JELENÉSEK megszűntével Bernadette rendes életmódját folytatta, nem is sejtve, hogy az az eredmény, mely őt előtérbe tolta, valami tiszteletet szerez neki vagy feléje fordítja a figyelmet. Mialatt Franciaország egyik végétől a másikig a legtávolabb eső vidéken is ezer meg ezer vallásos ember hordta az ajkán a boldog gyermek nevét, egyedül csak ő nem gondolta, hogy csekély személye iránt érdeklődnek. Hogy a büszkeség el ne ragadja, a fölötté örökös Gondviselésnek úgy tetszett, hogy megmaradjon szerény tehetsége alacsony fokán, megmaradjon továbbra is szegénynek, sőt asztmásnak is. Bernadette tehát rendes életmódját folytatta; mindig az alázatos Soubirous-leány, a tiszta, ártatlan bartrési pásztorleány maradt.

Mint a jelenések előtt, most is látni lehetett naponként az iskolába menni, a kezében rosszul összetákolts kosarával, melyben össze-visszaságban kötés, fekete kenyérkaraj és abcés könyv volt. A szünórák alatt bájos odaadással játszott, nevetett, énekelt, ugrándozott fiatal társnőivel. Mikor elérkezett az első áldozáshoz való készülődés ideje, Bernadettet semmi feltűnőség sem különböztette meg a többi gyermektől. Mint a többiek, ő is majd szórakozott, majd magábaszállt, majd csintalankodott, majd ájtatoskodott. A gyóntatószék előtt nem állt ugyan szórakozottan, de valami komor arczkifejezést sem öltött. Szóval mindenben természetesen, vagyis ártatlanságának és szerető szive bensőségteljes bizalmának odaadásával közeledett az Istenhez.

Bernadette legelőször 1858. június 3-án a zárda kápolnájában, a hol vallásos kötelességeire oktatták, járult az Úr szent asztalához. Ezen édes szent ünnepély alkalmával azt remélték Lourdesban, hogy a kis csodalátó olyan angyali elragadtatás kegyében részesül majd, mint a minő máskor csodalátóra készítette a tömeget a massabielli szikláknál. Azonban semmi sem történt. Bernadette összetett kezekkel ment az oltárhoz, befogadta szüzsies szívébe Istenét és visszatért helyére, nem adva jelét semmi egyébnek, csak nagy mély boldogságának. Ott a barlangnál Bernadette küldetést teljesített, emitt kétségtelenül nagy semmihez sem hasonlítható cselekményt vitt végbe, de ez magánéletéhez tartozott.

Mindazonáltal rövid idővel később Peyramale abbé azt beszélte, hogy egy napon, mikor a plébániatemplomban áldoztatott, figyelmét egy fénylő sugárkoszorú vonta magára, egy térdelő, fiatal leány fölött. Oda nézett... Bernadette volt. Mikor első áldozása után meglátogatott bennünket a szerencsés leányka, nővérem ezt kérdezte tőle:

* Estrade: A lourdesi jelenések.

— Mondd meg Bernadette, mikor voltál boldogabb: mikor az Úr testét vetted magadhoz, vagy mikor a barlangnál a boldogságos Szűzzel társalogtál?

Bernadette néhány pillanatig habozott, majd így felelt:

— Nem tudom; ezek a dolgok együtt járnak és nem hasonlíthatók össze egymással. Azt tudom, hogy mindkét esetben boldog voltam.

≡ Az élet kenyere ≡

Az ifjuság és a gyakori áldozás.

AZ OLTÁRISZENTSÉG a katolikus szív próbaköve. Nemrég egy lányka azt mondta: hogy a föld kering és a nap áll, ezt én nem hiszem. Hisz mindennap látom, hogy a nap fölkel s a föld keringéséből még semmit sem vettem észre!

A lányka a látszat után ítél — és csalódott. Végül megkérdezte az apját s mikor tőle hallotta, hogy a föld kering a nap körül, csak akkor hitte el a dolgot.

A katolikus embernek az igazság emberének kell lenni. A katolikus léleknek nem szabad a látszat után itélni. A hitetlen lányka apja elvégre maga is tévedhetett. Mikor azonban az Oltáriszentségről van szó, a mindentudó és mindenható Istennel állunk szemben. Ki merné itt mondani: Te hazudsz, Jézusom, vagy ha mondod is, hogy ez a tested, bajosan tudnád azt megtenni, hogy a kis ostyában a tested jelen legyen? Itt a józan ész csak egyet felel: Istenednek hinned kell, bármennyire is mást mutat a látszat.

Tehát az élő hit az út az Úr asztalához — és a lelki éhség.

A ki étvágy hiával eszik, csak gyomrát rontja az evéssel.

Az éhség-okozta étvágy az előkészület a tápláló evéshez. Üresítsd ki szívedet a bűnöktől, vigy nagy vágyat, éhes lelket az oltárhoz — és erőt nyersz az isteni eledelből. Jól értsd! — erőt nyersz! Mihez? Hát a győztes küzdelemhez. Az Úr Jézus nem azért erősít meg szentséges testével, hogy már most sutba dobhatod eszedet, pihenőre küldheted akaratodat, hogy már most bátran barátkozhatsz a kísértésekkel, Ő arra ad neked erőt, hogy lelked szeme jól lásson, hogy akaratod bátran harcoljon, hogy figyelmes légy a kísértésekkel szemben, egyszóval, hogy győzhess, de azt ne várd, hogy téged hajadnál fogva megragadjon, hogy téged a kísértések tűzéből, melyekbe önként rohansz, csodával kiragadjon. Az Úr Jézus nem a restség és gondatlanság ápolója. Ha készakarva szennyet veszsz a kezvedbe s azt kívánod az Úrtól, hogy a szenny be ne piszkítsa kezedet, ha készakarva tűzhöz állsz s azt akarod, hogy a tűz ne égessen, ez nem hit és bizalom az Úrban, ez Isten-kisértés!

Arról még jobb nem is szólni, ki súlyos bűnnel terheltén mert az Úr asztalához járulni, mert gyáván nem merete bűnét megvallani, vagy épenséggel semmi gondja arra, hogy súlyos bűnével szakítson. A ki így megy áldozni, jobban tenné, ha sohase lépne az Úr asztalához. Bűnében elkárhozik, az szent igaz, de szentségtörésekkel terhelve még jobban kárhozik el. A holt embernek hiába adsz kenyeret a szájába, mi haszna belőle, mikor halott? A méltatlanul áldozó se láthatja hasznát áldozásának, hisz lelke halott az Isten s a mennyország számára. Az árulás a jellemtelenség netovábbja. Júdás, az áruló, örök gyalázzal tetézte nevét. A méltatlanul áldozó pedig Júdás pajtásává szegődik. A ki e könyvet olvassa s ezzel azt mutatja, hogy a jellem művészi iskolájába akar járni, arról akkora becstelenséget, akkora jellemtelenséget föltételezni nem tudok.

Mástól féltem én kis olvasóimat. Mikor az anya föltálatja az ebédet és azt mondja: egyél gyermekem! — s a gyermek kelletlenül mondja: nem kell nekem semmi! — ez bajnak, nagy bajnak a jele. Ez a gyermek komolyan beteg. Az Úr Jézus ime, minden templomban föllállította asztalát és szeretettel így szól hiveihez: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradva vagytok és én megnyhítlek titeket!» Jöjjetek! «Vegyétek és egyétek!» Nem közönséges ételről van itt szó: «Ez az én testem!» S mikor az isteni szeretet szava sokaknál süket fülekre talál, mikor az Úr oly szeretettel kopogtat a szivek ajtaján és — nagyon sokan nem nyitnak neki ajtót — ez aggasztó, iszonyúan aggasztó dolog. Betegek, kik nem akarnak meggyógyulni, gyengék, kik nem akarnak megerősödni — ez örjítő látvány!
(Folyt. köv.) Szuszi.

IX. Pius szentmiséi.

BILENCZEDIK Pius pápaságának első idejében egy szép nap reggelén azt a hirt halotta, hogy egy igen gazdag ember halt meg Rómában. Dúsgazdag ember volt, de egyébként különcnek tartotta mindenki; most is mit tett? Kitagadta mind a két fiát az örökségből és végrendeletben meghagyta, hogy az a pap legyen az ő általános örököse, a ki temetése napján legelsőnek mond szentmisét abban a templomban, a hol ő föl lesz ravatolva. Nem tudták még, hogy igaz-e a dolog, csak úgy rebesgették az előkelő emberek titokban. A temetés napja elérkezett és IX. Pius pápa sokat gondolt a dúsgazdag ember két ifjú gyermekére. A végrendeletet nem lehet megsérteni, tisztelni kell a holtak akaratát, de a szegény gyermekeket sem lehet kidobni a világba, hogy egyszerre koldulni menjenek. A pápa szentségkápolnájába ment és imádkozott. Nemsokára mosolygó kedves arczával tért vissza, már tudta, hogy mit fog tenni; az isteni szív tanácsot

adott néki. Kérette egyik kamarását s azzal együtt egészen titkon gyalog ment végig Róma síkatorain a reggeli szürkület idején. Az égen még a csillagok halványon ragyogtak. IX. Pius halvány arca is úgy ragyogott szent örömében, a midőn a templom ajtaja elé ért, hol a dúsgazdag ember föl volt ravatolva. Korán volt még nagyon, a templomajtó zárva volt, csak az ablakokon keresztül lobogott a sárga viaszgyertyák fénye, melyek a ravatalra s az ott imádkozó örökre vetették sugaraikat. A pápa sötét köpenyébe burkolózva ott örködött a templom ajtajánál. Mikor azt hajnali órára megnyitották, bement a sekrestyébe és gyorsan felöltötte a miseruhákat és kiment az oltárhoz: Ő volt az első miséző. Ájtatosan elvégezte imáit, visszatért a Vatikánba. A végrendeletet felbontották az nap délelőtt és tényleg az volt benne, hogy ama templom legelső misézője általános örököse a dúsgazdag embernek. A tisztviselők siettek a sekrestyébe, hogy felvegyék a protokollumot. A sekrestye vendégkönyvébe pedig, minő bámulat, ez a világtörténelmi név volt beírva: Pio Nono. Így tehát a pápa lett a gazdag ember örököse. Még aznap magához hívatta a két gyermeket és átadott nekik mindent, hadd örüljenek az életnek és kö szönjék meg az Oltáriszentségnek, a dúsgazdag isteni szívnek sorsuk ily szerencsés fordulatát.

A következő eset szintén megható bizonyítékát nyújtja IX. Pius eucharisztikus lelkének.

A krimi háborúban a híres Mac Mahon Szebasztopolt ostromolta. Malakoff tornyánál harangszóra kiadta a jelszót: J'y suis, j'y reste! Itt vagyok, itt maradok. Francziák, angolok, szardiniaiak egyesült erővel rombolták a hatalmas erődöt a Fekete-tenger partjain. A világ bámulattal hallotta, hogy mily hősiességgel küzdenek messze keleten a bátor katonák; pedig nemcsak az oroszokkal néztek farkasszemet, nemcsak a vad halálnak néztek szemébe, hanem a mellett éhséget, szomjúságot, dögvészt s sok ezer bajt kellett eltűrniök. A francia császár katonáinak Rómában is volt egy garnizonja és pedig a Palatinuson, a hol régi időben a római császárok laktak. Egy ilyen francia katona egy szép napon eljött a garnizonból a pápa palotájába a Quirinálra, a hol most az olasz király lakik. Persze a francia mündér nagy feltűnést keltett a Quirinál előcsarnokában s a svájcziai rögtön lefoglák az előre-törtető francia katonát. Ez bebocsátásért esedezett: a szentséges atyának szeretné egy kérését előadni. Persze nem ment ez olyan könnyen mit is keresne egy francia infanterista szent Péter utódánál, hozzá még ezek a katonák nem is voltak a római népnek oly nagyon kedvencei. Jól tudták a svájcziai, hogy mi a dolguk s az erőszakos katonát csakhamar torkon ragadták. Az persze még jobban kiabált s olyan nagy ribillió támadt a kapu alatt az alacsony kerek torony előtt, hogy maga a pápa is behallotta az éktelen zajt saját

szobájába. Sejtelve sem volt, hogy mi történt, csak az ablakából nézett ki s onnan látta, hogy a czifraruhás svájci gárdának ugyancsak háborús kedve van. Hamar leüzent és tudakozódott az eset felől. A mint a dolgot megtudta, ismeretes nyájasságával s ember szerető szívével magához hívatta a francia katonát. «No, mibaj?» kérdezé, amint a harczfi az ajtóban megjelent és katonásan szalutált a szentatya előtt. A gyalogos bátran nézett Krisztus helytartójának szemébe és szó szerint ezeket mondotta: «Kedves pápa úr! A krími háborúban van egy régi jó kenyeres pajtásom; épen tegnap levelet írt nekem s azt írta benne, hogy náluk kevés a pap, s a ki volt, az is meghalt már a hádihajón. Azért tehát engem kért, hogy mondassak misét én helyette az ő földieiért, hogy az Isten őket megáldja. Magát akarom erre fölkérni, hoztam is mindjárt két frank alamizsnát a miséért. Fogadja el». A pápa jót nevetett s igen barátságosan nézett a jószívű katonára. «Tudod mit, fiam — mondá neki azután — holnap reggel nyolcz órára kérd ki magad és jöjj el majd a szent Péter-templomába; készülj elő szépen, én misézem neked, te meg megáldozol s velem együtt kéred az Istent, hogy áldja meg pajtásodat. Az alamizsnát tartsd meg szépen tenmagadnak s igyál rajta egy üveg jó bort vitéz pajtásod egészségére». A katona újra szalutált és vigan ment lefelé a lépcsőkön. Másnap azután pontosan megjelent a Szent Péter-templomban és a szentséges Atya áldott kezéből meg is áldozott. Hamar elterjedt a dolog hire Rómában s a francia csapatokban lelkesedéssel beszéltek a jószívű pápáról, ki megérti a francia szíveket. S ha valamikor Róma utcáin meglátták a kis alakot szelíd arczával hófehér ruhában, lelkesedve kiáltották hazájuk nyelvén száz torokból: «Éljen IX. Pius pápa!»

Az Oltáriszentség előtt.

PROCIDENTES adoraverunt eum. Leborulva imádták őt. Én is, Uram. Imádlak, mert valóságban jelen vagy. Hoc est corpus meum. Ez az én testem. Te mondád, tehát nincs okom kételkednem, a Te szavad nekem elég bizonyíték; de melletted szólnak a tenger hullámai, melyeknek parancsoltál; a halak, melyek óhajodra tömegesen siettek a hálóba; a víz, mely szavadra borrá változott; a gyógyultak tömege, kik látván benned az Isten Fiát, imádtak; a holtak, kiket feltámasztottál; sőt még a gonosz lélek is megvallott, imádott, mondván: Jézus, Fölséges Istennek Fia... de megvallott a természet is, a megrepedt sziklák, az elsötétült nap, a megindult föld mindmegannyi Cornelius... «Ez valóban az Isten Fia volt».

Hiszen én is; azért hiszek szavadnak is, melylyel tudtomra adad,

hogy az, a mit én kenyérnek látok, ízlelek az «valóban» a Te szent tested s hogy az a mit én bornak látok és ízlelek az «valóban» a Te szent véred. Uram Jézus nekem ez elég bizonyíték; ha szavad nem felelne meg a valóságnak, nem tudtad volna oly meggyőzően bebizonyítani istenségedet; és mivel Isten vagy, nem tévedhetsz s mást tévedésbe nem is ejthetsz; mert a hol istenség van, ott mindentudás, végtelen szentség, igazság nem hiányozhatnak. Ezért:

Imádlak elrejtett Istenség! Adoro te devote lateus Deitas!

A mennyei angyal-sereggel együtt mondom:

Áldunk téged, óh angyali kenyér... De mindenkit ide szeretnék hívni s felszólítani:

Dicsérd, Sion, Megváltódat, vezéredet, pásztorodat...

Szeretném, ha egy szívvel, egy lélekkel közéd gyülekeznénk mindannyian s kiengesztelnénk azon sok megbántásért, melylyel illettek és illetnek még mindig a hitetlenek és hűtelenek. Óh, ha meg tudnám velük értetni, hogy:

«Ez nagy Szentség valóban,
Ezt imádjuk legjobban,

Melyet Jézus, nekünk hagyott
Testamentumban».

Azt is megmondanám nekik, hogy:

«Te benned van reményünk,
Életünk s egészségünk,

Egyedül csak Téged kérünk
Légy segítségünk...»

Igen, segíts Uram, mert elveszünk; ne engedd, hogy kivüled mást szeressünk; embertársaimban is Téged akarlak egyedül szeretni. Ne engedd, hogy máshová menjünk, mint a hová Te hívsz. De hová is mennénk, hisz «az örök élet igéi Te nálad vannak». Deus meus et omnia. Én Uram, én mindenem. Azért Uram, adj erőt, adj örömet; óh mily sivár a föld nekem, ha Reád gondolok. Azért ad Uram, hogy az emberek ne is szeressenek nagyon, nehogy kelleténél többet gondoljak rájuk; s minden gondolat, mely Téged felejt csak veszteség számomra. No, de megyek Jézusom; szeretlek, szívem egész melegével; viszonzásúl csak egyet kérek, áldj meg Uram engem.

Tichy Sándor C. M.

A földi kenyér a jóknak és gonoszoknak egyaránt adatik Istentől; véled-e, hogy nincs kenyere, melyet fiai tőle kérnek? Melyik ezen kenyér és miért mondatik mindennapinak? Mivel ez is szükséges, minthogy nélküle nem élhetünk. Mindennapi a kenyér, melyet a hivek vesznek az oltártól; azért jól imádkozunk, mondván: mindennapi kenyérünket adjad nekünk ma, hogy úgy éljünk, hogy az oltártól el ne zárassunk.

Szent Ágoston.

Miseruha és himzőművészet.*

HIMZŐMŰVÉSZET terén a kellő tájékozottság ritka dolog. Vannak ugyan a kül- és belföldi irodalomban egyes szakmunkák, melyek hol az egyik, hol a másik himzésfajtát alaposan tárgyalják; de szakszerű könyv, mely a himzőművészetet a maga egészében a koronkinti technikák felsorolásával felkarolná, mai napig sem létezik. A miseruhák, a melyeket múzeumokban őrizünk, vagy a melyeket az oltárnál még ezideig használunk, igazi letéteményesei és okmányai a himzőművészet történetének. A himzőművészet Isten szolgálatában állott, fejlődésének korai egybeesnek a miseruha fejlődésével. Az első korszak, azaz az első negyedfél keresztény század Nagy Konstantin császár idejéig tart. Ez időszakban a misemondó ruha semmiben sem különbözött a polgári hivatalos ruhától, amely állami ünnepélyeknél vagy fontosabb hivatalos ténykedésnél is használatban volt. Állott pedig a ruha két részből: az alsó ruhát, a bokáig érő, hosszú ujjakkal ellátott ingszerű *tunika* képezte; erre plaide módjára vetették a dús redőzetű tógát, amely mint Horatius (Epodon IV. 8.) leírja, hat rőf hosszú, nyújtott félkört képező testöltő volt. A művészi szempontból nagyon kiváló tógát már a császárok korában a kisebb, kényelmesebb pallium váltotta fel, amelyet 2—2½ m. hosszú, 1—1½ m. széles négyszög alakú plaideszerű kendőnek gondolhatunk; ezt a felöltőt nagy ügyesen a test körül vetették s úgy mint a tógát, fibulákkal, kapsokkal fűztek össze. Kraus X. F. kitűnő Reálencyclopédiájában kiemeli, hogy Krisztus Urunk és apostolainak legrégebb képein egyetlenegyszer sem látjuk a tógát, már valamennyinél a pallium szerepel. Mi volt ez első korszak himzőművészete? Az úgynevezett felvarrt munka, opus consutum, Application; jobbára széles biborszínű szalagokból állott, amelyeket a vászon- vagy gyapotpallium szélein és a tunica vállain felvarrtak és mosásnál mindannyiszor lefejtettek.

A második korszakban, amely Nagy Károly császár koráig terjed, a misemondó ruha már elűt a polgári ruháktól; a pallium helyett nyugaton a *penula*, keleten a *phelonion* lép életbe. A *penula*, melyet a VI. század óta *planétának* neveztek, nagy kőralakú köpeny volt. Karujjak nélkül; a kerek köpeny kellő közepén szintén nyílás volt, melyen a fejet átdugva a térdig érő ruhát felöltötték.

A IX. századtól kezdve a XII-ig a *penula* az egész testet a bokáig harangmódjára fedő nagy burokká alakul, amely mint a fenmaradt régi név is jelzi, *parva casa* vagy *casula*, azaz házikó módjára övezte körül a testet. E románkori kazula idejéből már több jeles példány maradt fenn számunkra, nemcsak a zárt harangalakú köpeny alakjában — így a bámbergi dóm kincstárában, hanem a később elől felvágott és nyílt alakban

* Velits László S. J. mutatványos előadása a Központi Oltáregyesületben. 1909. jan.

is; ez utóbbiaknak legremekebb példányát képezi a magyar királyi koronázási palást, melyet eredetileg B. Gizella első királynénk mint románstílusú harangkazulát készített a székesfehérvári dóm számára. A két utóbbi korszaknak himzési technikája a byzanci aranyhímzés (opus aurifrigium, couchure byzantine, Goldanlegetechnik) remek művészetében sarkallott; később hozzájárult az úgynevezett arabs hímzés is. Az előbbinél az arany-szálát* nem szurták az alapszöveten át, hanem csak reáefektették és kisebb-nagyobb közőkben selyemczernával lefogó öltésekkel tűzték le. Az utóbbi vagyis arabs hímzésnél az alapszövetbe átvitt rajzmintát előbb spanyol, nyílt selyemmel, igen hosszú öltésekkel töltötték ki, azután ezekre függőlyesen húzott, sodrott selyemszálakkal keresztettkék, végül pedig a kereszt-szálakat még egyszer apró lefogó öltésekkel (Überfangstiche) tűzték le. Ez okból az arabs hímzést hármassvarrásnak (Dreinahttechnik) is nevezik.

A gót korszak a XVI. század elejéig a kazulán nagyot változtatott; először a térdig érő rövidebb kazulák jönnek divatba, amelyeket jobb és baloldalt a vállak alatt mindinkább kivágnak, hogy így a miséző pap karjait a reájok nehezedő súly alól mindjobban felszabadítsák; a kazula tehát kezdetben elől-hátul szélesen tojásdaddá változik, mint azt a Bernát-kazulákon láthatni, később lefelé mindinkább keskenyebbé vágják ki.

A hímzések gazdag változataiból csak a legismertebbeket emelem ki; valamennyit nemcsak magas művészi izlés, hanem fölöttébb szorgos, sok időt igénylő munka is jellemzi. 1. A *kölni hímzés* (Opus coloniense, Broderie haute lisse et basse lisse) az alapszöveten vagy kizárólag a láncszálakon felfelé, vagy a vetőszálakon vízszintesen ripsz- vagy gobelin-öltésekkel halad előre. Az *angol hímzés* (Opus anglicum. Point refendu) a rajznál a tárgynak, p. o. a testnek határvonalait és konturjait követi s főleg a fészületek ábrázolásánál az anatomia alapos ismeretét követeli. 3. A *teuton hímzés* (opus teutonicum, couchure allemande, die deutsche Arbeit) hasonlít a következő 4. *burgundi hímzéshez* (Opus flandricum vagy burgundicum, Or nué, burgundische abschattierte Goldanlegetechnik) de míg a teutoni párhuzamos selyem alapszálakon himezi fel a különféle színű selyemárnyalatokat, az utóbbi a burgundi technika mint a középkori hímzőművészet legmagasabb, legvakítóbb fejleménye, aranyalapszálakon himezi fel színes selyemmel a különféle árnyalatokat.

V. A renaissance- és a barokkorszak már az úgynevezett római kazulát használja, a hátoldalon hosszukás négyszögben kivágva, majdnem egyenkörben parallel futó szélekkel. A XV. század vége óta mind a két oldalon a kereszt képével díszítették, és pedig hátul a római négyágú hosszas kereszttel, elül majd a háromágú kereszttel, majd pedig mint a

* A régi Bizancban az aranyfonalat nem a rozsdának kitett fémsodronyokból, hanem bearanyozott finom halhólyagból készítették, ép úgy mint most a japánok teszik.

spanyol és német kazuláknál ismeretes, egyszerű hosszú sávval. A XVIII. és XIX. században a kazula súlyának megkönnyítésében oda jutottak, hogy mind elül, mind hátul annak hosszú széleit öbolszerűen kivágták s így az ismert, nem épen izléses hegedűformájú misemondóruha került divatba.

Annál gazdagabbak ez utolsó korszak himző technikái, amelyeknél jobbára szabályszerűen tűnik fel, hogy a himzőöltések nem mint a középkori himzéseknél, egyenkező alapszállakon folynak egymás mellett, hanem a rajz konturvonalait követik; így a tambur- és zsinórtechnikáknál, így a a fölötté változatos aranyhímzéseknél. E korszak összes himzései közül magasan kiemelkedik a *tűfestés* (Nadelmalerei), mely a himzőművészet legfejlettebb stádiumát, annak koronáját képezi.

Röptében a nagyvilág körül.

A **Központi Oltáregyesület** választmánya január 11-én délután 3 órakor rendes havi közgyűlését tartotta az egyesület kistermében Kánter Károly prelátus és örgróf Pallavicini Edéné elnöklete alatt. Jelen voltak gróf Zichy Nándorné, gróf Cziráky Jánosné, Cziráky Lujza grófnő, báró Orosdy Fülöpné, Zlinszky János ügyész, Ghyczy Ida, Felmayer Vilma, Selmayer V., Aigner Sándor, Makay Lajos stb. Az igazgató felkéri Zlinszky János ügyészt, hogy tartson beszámolót Polzovich Jánosné Hamar Lujza hagyatéki ügyéről és az oltáregyesületi ház illetekegyenértékének bevallásáról. Ennek megtétele után az Örökimádás templomegylet további működése felől hozott a gyűlés határozatot. Aigner Sándor műépítész referált az Örökimádás templomban történt higienikus intézkedésekről. Majd bizottság alakult az egyesület ötvenéves jubileumának előkészítésére. Igazgató-jelenti, *hogy a hamvazó szerda előtti szentségimádó triduumot ezentúl nem a belvárosi plebánián, hanem az Örökimádás templomában fogja az egyesület megtartani a szokásos körmenettel február 21., 22. és 23-án.*

Jézus nevenapja az Örökimádás templomában. A Budapesti Központi Oltáregyesület hazánk fővárosában az Oltáriszentséget ért sérelmek kien-gesztelésére Jézus nevenapja előtt kilencznapi ájlatosságot tartott, a melyet folyó hó 9-én délután Kohl Medárd segédpüspök nyitott meg ünnepélyes Veni Sancte-val. A püspök Berger Márk kanonok kíséretében jelent meg az Örökimádás templomában, hol Kánter Károly prelátus, Makay Lajos hitoktató, Schmid Gyula hittanár, Jankó István, Harza Lajos, Polgár Pál hitoktatók fogadták a segédlettel. A püspök lelkes beszéddel nyitotta meg a novénát, az ott lévő papságot és a hívőket egyaránt buzdítva Jézus nevének nemcsak szóval, hanem imával és tettekkel való dicsőítésére.

A kilencznap i ájtatosság állandó szónoka Riesz Ferencz jézustársasági atya volt, ki az oltáregyesületek nemes feladatáról és az Oltáriszentség titkáról beszélt. A szentbeszédok után *Kánter* Károly, *Nemess* Antal dr., *Walther* Gyula dr. preláthusok és *Giesswein* Sándor kanonok adott mindennap szentséges áldást. Vasárnap reggel 8 óraker közös áldozás volt, mely alkalommal dr. *Hanauer* István mondott szentmisét és tartott szentbeszédet. Este *Kánter* Károly preláthus zárta le ünnepélyes Te Deummal az engesztelő ájtatosságokat, mely mély nyomokat hagyott a főváros eucharisztikus társadalmában.

Nagybóji lelkigyakorlatok a központi Oltáregyesületben. I. Választmányi tagok és terjesztők részére. A budapesti központi oltáregyesület kápolnájában IX., Üllői-út 77. szám. 1909. febr. 28-ától márc. 4-ig délután 1/45 óraker rendezendő Szentgyakorlatokat Riesz Ferencz Jézustársasági atya fogja vezetni. Sorrend: Február hó 28-án délután 1/45 óraker előkészítő elmélkedés. Március hó 1., 2. és 3-án délelőtt 9 óraker szentmise, utána elmélkedés. Délután 1/23 óraker elmélkedés. 1/24 óraker rózsafüzér. 1/45 óraker elmélkedés, áldás. Március hó 4-én reggel 8 óraker befejező elmélkedés, szentmise, közös szent áldás. Napközi étkezés a szentgyakorlatok idején 2 koronáért kapható a lelkigyakorlatok otthonában.

II. Csak rendes tagok részére ugyanily sorrendben márc. 27-étől 31-éig.

Az Örökimádás templom építőbizottsága február 8-án tartott gyűlésén azt határozta, hogy záró közgyűlését március 4-én, csütörtökön fogja megtartani. Délelőtt 10 óraker szentmise, utána a közgyűlés. Program: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentések (műépítész, építési ellenőr, titkár és pénztáros jelentései). 3. Pénztáros zárszámadásaira nézve fölmentés. 4. Tisztujtás. 5. Az alapszabályok módosítása és az Örökimádás Templom Segítő Egyesület megalakulása. 6. Zárszó. A Segítő Egyesület célja: a templom 300.000 korona adósságát törleszteni és a templom fentartására egy biztos alapot teremteni.

Messina romjai között. Mise a színházban. Megható szertartás folyt le minap Messinában. Az érsek az érseki palota romjaiból kiindult az Oltáriszentséggel. A papok a még található ornátusokba öltözködve gyertyákkal mentek elöl s néhány ember kísérte. A szertartás a maga egyszerűségében rendkívül megható volt. Az érsek a város legemelkedettebb pontjára ment, onnan szentelt vízzel meghintette a romokat. Abszolúciót adott és elmondta a hálottak feletti imádságot. Az Osservatore Romano megható leveleket közöl a szicíliai püspöktől. Lualdi bibornok a múlt vasárnapon egyik városi színházban 2000 menekültet szedett össze s ott misét mondatott nekik. Titkára pedig szentbeszédet tartott a mélyen meghatótt szegény családoknak.

ÖRÖKIDÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Templom és parlament. — *Dr. Hanauer István:* A kikre nem gondolunk. — *Iffj. Szabó János:* Gyakori áldozás a nép között. — *Szepessy László:* Bűnbánó éneke. — *Prohászka Ottokár:* Nagybőjti gondolatok. — *Mac-Kay:* Vágyódás Krisztus vére után. — A szabad Bulgáriában. — *Szohurek Antal:* Miatyánk. — A Jöreménység fokánál. — Az Oltáriszentség evangéliuma. — Az Oltáriszentség és a házasság. — Szent Ulrik szakácsa. — *Mészáros Aladár:* Vigadj, Jeruzsálem. — *Tichy Sándor C. M.:* Életképek. — Az imádkozó bosnyák. — *R.:* Krónika. — A törvény védelme. — Röptében a nagyvilág körül.

TEMPLOM ÉS PARLAMENT.

Közéleti tevékenységünk és a gyakori áldozás.

HA VALAHOL a katolicizmus a politikában és a társadalmi életben érvényesült, úgy ez a hely Németország. A német centumpárt ereje az Oltáriszentségben van, innen a bátorság, innen az államférfiúi bölcsesség, innen a vaskövetkezetesség. A német centrum megalapítója és mostan élő tagjai mindennapi áldozók. Hiszen a centrum Krisztus véreben keresztelkedett meg; akkor született meg ez a párt, midőn Poroszországban a templomokat bezárták és a katolikusok titkon vettek magukhoz a zsandárok szuronyáival meggyalázott Oltáriszentséget.

«Korunk küzdelmeiben, így buzdította már huszonöt évvel ezelőtt Schmitz dr. kölni felszentelt püspök, akkor düsseldorfi plébános a centrum embereit, főleg katolikus élettel és az egyház kegyelmi eszközeinek szorgalmas felhasználásával kell bizonyítanunk.

Pár héttel ezelőtt Dublinben, Írország fővárosában voltam. Tanulmányozni akartam az eszközt, melylyel a katolikus irek hazájuk legdrágább kincsét, katolikus vallásukat megőrizték.

Hatalmasan kifejlett, versenyre képes sajtót, nagyszerű kaszinókat és meleg lelkesedést véltem itt feltalálni O' Connel-ért.

Vasárnap reggel szállottam ki. Első utam a templomba vitt, hogy szentmisét mondjak. Nem volt ép a legnépesebb templom, a hova siettem, még kevésbé a város székesegyháza; igénytelen kicsi templom volt: Szent-András temploma. Mikor a szentélybe léptem, azt férfiakkal megtelve láttam, kik az Úr asztalához járultak. Kérdezősködtem később, miféle ünnepük

van ma, hogy oly sokan járultak a szentségekhez s mennyien lehettek körülbelül az áldozók.

Jézus szent Szive társulatának volt rendes havi szent áldozása — felelték nekem — s ezerháromszáz férfi vett azon részt.

Már nem kerestem hatalmas sajtót, nem kutattam sem kaszinók, sem O' Connelért való lelkesedés után. A rejtély, mint őrizte meg Irország kath. vallását, meg volt fejtve.

Ezerháromszáz férfi havonkint az Úr asztalánál!

Uraim! — fejezé be beszédét — akarjátok tudni, mennyi hű harczost számlálnak soraikban, olvassák meg a férfiak számát az Úr asztalánál! A kit ott nem látnak, az nem küzd se derekasan, sem állhatatosan».

A magyar katholicizmus sokáig problémának tartotta azt, hogy mit kell előbb tenni a magyar katholicizmusnak halottaiból való feltámasztására, imádkozni-e vagy dolgozni, az oltárnál-e vagy pedig a gyakorlati életben egyesülni, ostyával-e vagy pedig pénzzel áldozni, hitbuzgalmi egyesületeket-e vagy pedig szociális intézményeket ápolni? A gyakorlat megtanított mindenre.

Most már értjük és tudjuk, hogy a kettő összetartozik s azt elválasztani nem lehet, mint nem lehet elválasztani Krisztus istenségét az ő emberiségétől. Áldozunk az oltárnál s áldozunk a közéletben s erősek lesznek intézményeink, miénk lesz a győzelem! Ha azzal a tudattal, azzal a szándékkal és azzal a buzgó kéréssel áldozunk, hogy jó harczot harczoljunk, akkor az áldozás megtermi gyümölcsét és a gyakorlati életben acélezott erővel munkálkodunk. Az Istenember vére a miénk lesz, s Ő úgy az isteniekben, mint az emberiekben úgy az imában, mint a munkában segítőnk lesz. A magyar katholicizmus vezérférfiai, azok, kiknek nevei jelszavakká lettek, a Zichyek, a Barkóczyak, az áldozók sorából kerülnek ki.

Akarjunk és tudunk dolgozni, de kezdjük azt az áldozással!

E nélkül a munka is kárba vész. Vessük szivünkbe közéletünk egy vezérfiának szavait, ki a sajtóegyesület egy vidéki gyűlésén ezt mondta minap a város katolikus polgárainak:

«Reggel tanúja voltam az Önök istentiszteletének. Oly látvány volt ez, milyenben már rég nem volt részem.

Uraim! az Önök imája diadalt arat. Adják fillérei mellé ezt az imádságunkat s én bízom a győzelemben. Főképp pedig szentáldozásaik alkalmával emlékezzenek meg a sajtó, a keresztény színház diadaláról. A Krisztusával egyesült lélek imája mindenható».

A hő vágyakozás, hogy Jézussal újra meg újra minél többször egyesülhessünk: ez az isteni szeretetnek legjobb gyakorlata. *Bossuet.*

A kikre nem gondolunk.

Oltáriszentség és cselédkérdés.

ÖRÖKIMÁDÁS és mindennapi szent áldozás fölséges gondolat! Ez a legnagyobb, a mit ember az Oltáriszentség tiszteletére tehet. Ez kielégíti az Istenember szívét, maga körül látja gyermekeit, betölti őket életével, kielégíti az ember szívét is, bővebb forralása a kegyelemnek sehol sem akadhat.

Csak az a baj, hogy kevés az a keresztény lélek, a mely az Oltáriszentség verőfényében élhet, az élet forgataga sokat messze sodort az élet forrásától. Az oltáregyesület járadozik rajta, hogy azokat is közel hozza, a kik messze járnak. Az oltáregyesület tagjai az Oltáriszentség apostolai, azonban buzgólkodnak, hogy minden lélek megtalálja az ő Urát a tabernakulumban. Nagy műve a keresztény karitásznak.

Sokszor, nagyon sokszor megesik velünk, hogy távollevő dolgokra gondolunk. Miközben a közeliakat elfelejtjük, nehéz dolgokon törjük a fejünket, miközben azt, a mit könnyen megtehetnénk, elmulasztjuk. Szervezzük, hogyan lehetne mennél nagyobb köröket megnyerni az Oltáriszentség kultuszának és a saját házbelieinkre nem gondolunk, nagy műveket tervezünk. Miközben a mi alattvalóink a vasárnapi szentmisét is elmulasztják. A házi cselédség vasárnapi misehallgatására gondolok.

A mindennapos áldozás a legtöbb, a mit az Oltáriszentség tiszteletére tehetünk, a vasárnapi misehallgatás a legkevesebb, a mit tenni lehet. Ha már többet nem tehetünk, annyit legalább meg kell tennünk, hogy a mi környezetünkben mindenki minden vasárnap és ünnepnapon misét hallgasson. Nem igazi tiszteletje az az Oltáriszentségnek, a ki maga buzgón áldozik, szentségimádást végez, de elnézi, hogy háznépe vasárnap nem hallgat misét, pedig egy kis jóakarattal megtehetné.

A keresztény gazdának nemcsak az a kötelessége, hogy háznépét keresztény kötelességei teljesítésében ne akadályozza, hanem őket figyelmeztetni, buzdítani, fedezni is kötelessége. Szent Pál szerint: a ki háznépére nem visel gondot, az annyi, mintha hitét megtagadta volna, rosszabb a pogánynál, mondja az apostol. Nem jó keresztény az a háziasszony, a ki nem igyekszik cselédjeinek idejét úgy beosztani, hogy szentmisét hallgathassanak.

Az ünnepek megülésében a keresztény nemzetek között elül jár Angolország. Angliában vasárnapokon a legelőkelőbb szállodákban is csak egy bizonyos időben lehet étkezni, hogy a konyhaszemélyzet résztvehessen az istentiszteleten. Magánházaknál is legtöbbször délelőtt rövid ebéd van, a mivel az istentisztelet után is el lehet készülni, este pedig a hideg vacso-

ránál még a felszolgálatot sem végzi a cseléd. Mindenki részt vesz nemcsak a délelőtti, hanem az esti istentiszteleten is.

A dolog sokkal könnyebb városokban, a hol több szentmise van és könnyebb alkalmat találni. Nehezebb vidéken, a hol csak egy mise van, az is rendszeresen meglehetősen későn. Nem régiben hallottam egy vidéki úri nőtől, hogy nála minden vasárnap az egész cselédség hallgat misét és mégis elkészülnek az ebéddel úgy, hogy rendszeren vendégei is vannak. Megkértem, hogy írja le az Örökimádás számára, hogyan lehet ezt keresztül vinni. Ebben a gyakorlati kérdésben sokkal nyomósabb lesz egy praktikus gazdasszony szava, mint a theologusé, a kinek a háztartási dolgokban nincs gyakorlata. A következőket írja:

«Városban, a hol tizenkettőig minden órában van mise, könnyen beosztható, hogy minden cseléd részt vehessen az istentiszteleten. Legnehezebben nélkülözhető a szakácsné; de ha már este tudja, mit kell vasárnap a piacon beszereznie, a szokottnál valamivel korábban indulva és egy fél órával későbbben térve haza, egy útjában elvégezheti a templomot és a vásárcsarnokot. Nehezebb a dolog az úgynevezett mindeneknek, a ki az egyetlen cselédje a kisebb háztartásnak; sok és el nem mulasztható dolga van, de azt gondolom, hogy ha úrnője, vagy esetleg egyik az idősebb gyermekek közül a könnyebb munkánál segítségére volna, a kora reggeli órákban, ő is elvégezhetné ájtatosságát a nélkül, hogy azért fennakadás volna, annál inkább, mert a legtöbb szivesen megy templomba és jókedvű igyekezetével pótolja az elmulasztott időt.

Falun egészen elterjedt nézet, hogy ha a többi cseléd nehézség nélkül elmehet is templomba, a szolgálónak és főzőnek ez teljesen lehetetlen. Nálunk a szolgáló mindig eljár szent beszédre és misére. Önszántából korábban kezdett munkájához és gyorsabban végezte, úgy hogy teendőjéből semmi sem maradt el. Könnyíti ezt a szokás, hogy a parasztleányok vasárnap a templomban mutatják be új ruhájokat, szégyen jelen nem lenni és az ájtatosságon kívül még hiúság is vonzza őket. Csak a szakácsné maradt hon, mikor az egész ház templomba ment.

Azonban pár év előtt nagy ünnep volt falunkban. Új kereszt lett szentelve és felhúzza a torony tetejére, nagy esemény a változatlan életben. Ettől a nagy látványosságtól nem akartuk megfosztani főzönket, úgy állítottuk össze az étrendet, hogy azt részben előre, részben az utolsó percben lehetett elkészíteni. A prédikáció, mise, ünnepély két és fél óráig tartott, ennek daczára csak félórás késéssel és igen jól ebédeltünk. Ezen okulva, először a nagyobb ünnepeken, most már kivétel nélkül minden vasárnap az egész ház, a szakácsné is istentiszteletre megy, pedig ez nálunk tíz órakor kezdődik és tizenkettőkor még templomban vagyunk, mégis már egy óra előtt tálalva van.

Az egész változás abból áll, hogy már szombaton készül vasárnapra egy torta, fagyalt, pudding, vagy más hasonló tészta, esetleg egy hideg

Szűz Mária az angyali üzenetre így felelt: Ime az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint. Ez volt a boldog pillanat, melyben az Ige testté lön, hogy miköztünk lakozzék a világ végeig előétel is. Vasárnap a marhahús, főzelék stb. már kora reggel fel van téve, úgy hogy az ájzatosság alatt már majdnem készen áll a langyos tűzhely

szélén a nélkül, hogy ez által szenvedne. Mise után pedig, melyet a szakácsné valamivel a vége előtt szokott elhagyni, borjúszelet, filet, beefsteak, roastbeef vagy más ehhez hasonló lesz elkészítve. Ezzel a beosztással tulajdonképpen csak a nagy pecsenyék lehetetlenek, mert sok apró előétel, felújítak, kirántott hús vagy tészta stb. igen kevés időt vesznek igénybe, főképp ha a vasárnapi mise kedvéért a főző is szívesen hoz egy kis áldozatot és méltányolja munkaadójának jóakarátát, a mit különben nem kifogástalan cselédnél is mindig tapasztaltam.

Nem tudom, tisztelendő úr, azon, főképp városban, igen gyakori esetre is ki akarja-e terjeszteni figyelmét, mikor nem elég a cselédnek megadni a lehetőséget az egyház parancsainak teljesítésére, hanem erre oktatni és rászoktatni is szükséges. Mindenesetre jobban tudja, mily módon lehet legjobban rájuk hatni, én csak azt a tapasztalatomat akarom említeni, hogy ez, főképp a nőknél, rendszeren bámulatosan gyorsan sikerül, sokszor több évi szünet után is, pár jó szóval, esetleg rövid oktatással rá vehetők, hogy a szentségekhez járuljanak és ha ezután alig észrevehető is a javulás, templomba, szentmisére szívesen mennek».

Az Oltáriszentség tisztelete a vasárnapi misehallgatásnál kezdődik. Az a tabernakulumban lakó Üdvözítőnknek legelső kívánsága, hogy minden katolikus embernek lehetővé tegyék a vasárnapi misehallgatást. Ennek a kath. háziasszonynak az útmutatása után már minden katolikus háziasszony könnyen megtalálja a módját, hogy cselédeinek a vasárnapi misehallgatást lehetővé tegye.

Dr. Hanauer István.

Gyakori áldozás a nép között.

VAN A CSALLÓKÖZI szigeten egy kicsinyke község, Hidasnak hívják. A mióta megmagyarosodott s Bruckból Hidas lett, talán nem is fordult elő neve az ujságban. Nem is csoda! Hiszen apró, nádfedeles házikói semmiben sem különböznek a szomszéd falvaktól; a templom is egyszerű és szegény — talán a legszegényebb az egész környéken. De a hitélet, a hivek szive-lelke annál gazdagabb. Olyan, hogy az ember önkénytelenül is megbámulja, megcsodálja! A multkor ebben a kis községben miséztem. A szentmise előtt áldoztatni hívtak. Vasárnap volt, reggel 9 óra, — a nagy miséhez még egy óra hiányzott — de a templom már tömve volt. Megkezdődött az áldoztatás. Először is a tanító és a két tanítónő lépett az oltárhoz, aztán jött a bíró, a férfiak, legények végül a falu apraja-nagyja. Alig egynéhányan hiányzottak! Ezek mind gyakori áldozók! Igazán elcsodálkoztam. Az első keresztények emléke újult föl bennem,

«a kik állhatatosak valának az apostolok tanításában, a kenyérszegés közöségében és az imádságban!» És önkénytelenül is elgondolkoztam azon, hogy mi éleszthette föl ezekben az egyszerű emberekben az Oltáriszentség iránt való ily nagy hitet és bizodalmat? A szentmise után a derék jó plébánosuk megfelelt erre a kérdésre: «Az isteni kegyelmen kívül — mondotta — csak *kítartás* és *jóakarát* kell ide!»

És az hiszem, hogy igazat mondott! Mert hiszen saját magam tapasztalom, hogy a jóakarattal, a kítartással mily csodálatosan közreműködik az isteni kegyelem. Amióta ugyanis új állomásomat elfoglaltam, minden alkalmat megragadtam, hogy a gyakori szent áldozásra buzdítsam a híveket és mondhatom számuk napról-napra növekedik!

Az iskolás gyermek *maguk* kértek föl, hogy engedjem őket minden második nap az Úr asztalához. Örömmel adtam meg a beleegyezést és azóta egy sem hiányzik közülök!

Egyedül a férfiaknak, a gazdáknak szívét nem bírom meglágyítani. Pedig ezek is gyakran járnak gyönni és áldozni — de Nikodemusok; Pozsonyban, a külvárosi templomokban keresik föl az Urat! Ez nálunk már régi tradíció — de remélem, hogy a jó Isten segítségével ezen is változtatunk. Hiszen nem régen mondotta az egyik: «Hochwürden, es möchte wirklich schöner sein zu Hause kommunizieren, — aber wer soll's anfangen, wer soll der Erste sein!» Ez pedig már sokat jelent!

A gyakori szent áldozás elterjesztése tehát nem olyan nehéz, mint sokan gondolják. Lelkesedés, jóakarát kell csak ide, a többit elvégzi az isteni kegyelem. Miért van mégis, hogy oly kevés helyen virágzik a gyakori szent áldozás! Azért, mert valljuk be őszintén, sok helyen hiányzik a buzgó, állhatatos keresztény szellem, hiányzik a hivatásától és a meggyőződés erejétől áthatott szív, enélkül pedig a gyakori szent áldozást elterjeszteni nem lehet!

Iffj. Szabó János.

BŰNBÁNÓ ÉNEKE

Zsongó habot szívem taván
Csitítsd le végre, Szűzanyám!
Mutassa tükre képedet.
Te tiszta hold az ég fölött.

Szárnyam letört... Koldus vagyok,
Zokogva porba roskadok:
Emelj, emelj föl engemet,
A míg a bűn el nem temet!

Engesztelésedül fogadd
E szende kis virágokat!
Borús szemem harmatja míg
Ragyogva gyenge szálain...

E pár virág tied legyen,
Mint megtörött, hívő szívem!
Szálljon feléd szűz illata,
Miként szívem áhífta!

Szepessy László.

Nagybőjti gondolatok.

A keresztfá alatt.

QTT ÁLLOK magamban... az Isten végtelen szeretetének ígézetében; lelkemet elfogja a könyörület s az imádás mély érzése, szemembe könny gyűl; lehajtanám fejemet, de a kereszttel vonz, készlet, hogy nézzek rá: «rám néznek és sírnak...» — igéri.

Mit adtunk neked, Uram, neked, kit szeretnünk és imádnunk kellett volna. Eljöttél s barlangba szorultál; körülnéztél s Egyiptomba futottál; álrühában járó, faragó ács voltál. Egyszer indultunk eléd pálmaágakkal s te sírtál; egyszer biztad magadat ránk s Barabbást választottuk; egyszer akartunk koszorút kötni neked s tövisből kötöttük; egy arczképedet vettük s az Ecce homo arca maradt ránk; egyszer tűnt föl, hogy anyád is van s a fájdalmas anya lett belőle; egyszer kértél inni s eczetet nyújtottunk. Oh ki hitte volna, hogy ez legyen köztünk sorsod, hogy ilyen legyen utad. S most függsz itt, mint megfagyott imádság, mint megkövült kiáltó szó. Kitért karokkal, s nyílt ajakkal kiáltasz irgalomért. Sok helyen imádkoztál, ez az imád az örök «interpellatio» kiáltása. E végtelen nagy Isten bús haragjának éjjelében megfagyott ajkadon. Nagy szent az Úr, ki önfíának sem kegyelmezett!... Mily rémséges fölségben hirdeti ezt a kereszttel. Emberek féljétek az Istent s szeressétek Krisztust; ő felétek is kiált, kiált a végkimerülésig; oh ha valamikor, hát ma halljátok meg szavát; esd, hogy kíméljétek s becsüljétek meg lelketeket.

Mélységesen meghat e meztelen alakon az az egyetlen dísz, a töviskoszorú. Kiindult, mint jegyes, mint hős, neki tehát koszorú kellett; ő küzdött a koszorúért s ezt kapta. Dicsőség s szeretet helyett az átok koszorújával koszorúzták... Mily átok a bűn, a pokol, a gyűlölet átka. S ő ezt mind magára hárította, csak hogy minket ne sujtson. Winkelried magába döfött néhány ellenséges dárdát: Krisztus pedig koszorúba kötötte az egész világra szóló átkot, hogy kivigyje. Töviskoszorú, pusztaságban élő csipkebokrunk, végtelenül édes és erős szeretet tüze lángol benned, serczeg, fölcsap... itt is hallom a szózatot: szent a föld, a hol állsz; vesd le lábaid sarúit! De mennyire szent. S ez a mi Mózesünk nem ellenzi népe megváltásának misszióját, hanem meghajtja töviskoszorús fejét az Isten szent akarata, az áldozat szent törvénye alatt. Csipkebokrunk vagy keresztfeszített Úr Jézus, halványpirosak, édesek a rózsáid, szent sebeid, de a keresztfád ugyancsak tövises! Tövis is kell, szépség is kell, hogy a lélek kivirágozzék.

Jézus vérének áldása s ereje mély szent titok, «mysterium fidei». Megtörte szívét s kiontotta utolsó csepp vérével s «eltelt a ház a kenet illa-

tával», eltelt vele az ég, a föld s kivált az egyház. Oltárán áll e szent vér Grálkelyhe! Csak egy cseppet Uram, csak egy cseppét! Ez a tüzes vér, ez a véres tűz kiéget mérget, kftnt, bűnt, halált! Ez a harmatos csepp megtermékenyít örök tavaszt; ez az édes vér szomjat olt; homlokunkon királyi kenet, kitér neki a bosszú s öldöklés angyala. Ajkon isteni édesség és örök mosoly. Szívben hősök vére. Mi volnék nélküled édes isteni vér? Mi volna nemzetségem, ha nem te pezsegnél bennem s mily átok sötétednék rajtam, ha nem a te véred volna rajtam s testvéreimen? Mikor gyónni megyek, a vérben mosom meg lelkeimet, mikor áldozom, ezt veszem s arczomon piroslik tüze.

Prohászka Ottokár.

Vágyódás Krisztus vére után.

A mindennapi áldozás és az anglikán unio.

ANGLIÁBAN a szent unio mellett mindinkább terjedő hangulatnak ékesen szóló tanubizonysága az a hódoló fölirat, melyet az anglikán lelkészeknek canterburyi szent Tamásról nevezett egyesületének 1908. évi közgyűlése X. Pius pápához jubileuma alkalmából intézett. Az ékes latin nyelven szerzett fölirat magyar fordítása a következő: Szentséges Atya! Midőn Isten kegyességéből áldozópapságodnak ötvenedik esztendejét ünnepeled, az egész föld közös örömeiben legyen szabad némiképp nekünk is részünket kivennünk, kik a canterburyi és a yorki püspöki székek vagyunk lelkészei és hívei. Örömmel emlékezünk vissza arra, hogy szívünknek mily érzelmével vettük hirül jelszavadat, melyet az Apostoli Szentszékre megválasztatva nyilvános gyülekezetben magad elé kitűztél és megfogadtál, hogy mindent újjáalkotasz Krisztusban. Azon sok közül, a mit ezen szent fogadalmad megvalósítására különböző módokon és a legaggódóbb gondossággal végrehajtottál, elsősorban is *azt az egyet említjük, hogy apostoli buzgalommal törekedtél a legméltóságosabb Oltáriszentséget tényleg mindennapi kenyérünké tenni, hogy így lelkünk napról-napra jobban és jobban megerősödjék.* Nem kevésbbé hálás köszönet illet Téged azért, Szentséges Atyánk, hogy a Szentírásnak isteni ihletését oly bátran megvédelmeztél mindazok ellen, kik a szent könyveket csak az emberi észnek kiváló termékei közé sorolják. A miért a keresztények nagy sokaságával szívünk mélyéből mondunk Tenéked hálás köszönetet.

És bár a mult századoknak egyenetlenkedései azt eredményezték, hogy a Te testvéri közösségedből kiváltunk, mégis örömet ismerjük el a római Szentszéknek azon tekintélyét és azon jogait, melyet a keleti és

a nyugati egyházban a régi egyházatyák, kiknek tanítását úgy hit, mint erkölcs dolgában a mi testvéri gyülekezetünk régi idő óta mérvadónak tartja, néki mindig tulajdonítottak.

Szent Gergely pápa hit hirdetőket küld az angyali kenyérrel az angol nép közé.

Tevéled közös Urunkat pedig mindig kérni fogjuk, hogy Téged mint legfőbb pásztor sok éven át tartson meg apostoli hivatalodban, hogy azt a művet, melyet oly méltóképen megkezdettél, szerencsésen be is fejezhesd, hogy Krisztusban minden ujjaszülessék és egy akol legyen és egy pásztor!

Mac-Kay.

A szabad Bulgáriában.

A gyakori áldozás apostolai.

BULGÁRIA a szabadság levegőjét szívja, végleg lerázta a török jármot. Talán még vér fog ezért folyni a csatasíkon és Ferdinánd czár a tirnovoi napok után keresztény seregét a félhold ellen fogja vezetni, de a szabadság vágya utat fog törni, ha kell a hullákon is. Sokan mondják, hogy a török járom tartja vissza Rómától az Oltáriszentség tűzhelyétől a Balkán népeit; ha a szabadság levegőjét szívják, idők folytán vissza fognak térni s ők is testvériesen fognak velünk osztózkodni az angyalok kenyereiben. A bolgár királyságban már a gyakori áldozásnak is akadtak apostolai, kik már évek óta szítják a mennyei tüzet a szabadságszerető nép között. Bulgária a rózsák hazája; a bolgár paraszt rózsaszüreten rózsaoajt sajtol és ezzel járja be kelet városait. Immár Krisztus vérrózsái is nyílnak Bulgária rózsakertjeiben, a keresztény hittérítés lapjai sokban szomorú, de sokban csodálatos dolgot mondanak el nekünk arról az eucharisztikus forradalomról, a mely Jézus imádandó testéért való küzdelemben a lelkek szabadságát fogja kivívni.

Drinápolytól mintegy 40 kilométernyire fekszik *Mostratti kolostor*, közel Mustafa-Pasa-hoz. Azelőtt a sűrű erdőség ölen, mely Sakar hegy nyulványait fedte, valamelyik bejnek két gazdasági majorja volt; de ezek eltűntek s helyet engedtek egy kis bolgár falucsának, mely alig 50 házból áll — középen a monostorral, melyet Pantéleimon hírneves szerzetes alapított. Első sorban ő róla akarok egyet s mást elmondani.

Ismeretes dolog, hogy az Oltáriszentség tisztelete és imádása teljesen kihalt a keleti szakadóroknál. Ezek a szegény keresztények az év négy bőjtjén hűségesen mennek áldozni a nélkül, hogy gyóntak volna. Papjaik miséznek, a kenyeret és bort az Úr testévé és vérévé átváltoztatják, de a szentmisén kívül nem ismerik az Oltáriszentséget, bezárják a kopottas szekrénykébe, imádásával nem gondolnak. Mégis az isteni kegyelem ilyen tudatlanság és nemtörődömség között is csodálatos dolgokat visz végbe. Néhány érdekes és eredeti részletet óhajlok elbeszélni.

A francia forradalom idejében élt Drinápolyban egy egyszerű, kedves fiúcska, a ki olajbogyókat, szárított halat, sajtot árult kecskebőrből készült táskájában. A fiúnak Pantéleimon görög neve volt, bár bolgár szülőktől származott, a Sakar hegy lábánál Soudjék bolgár faluban született. Persze, hol volt még akkor Bulgária? A templomok mindenütt görög szótól, énektől visszhangzottak. A kis Pantéleimon bolgár volt, anélkül, hogy tudta volna, keresztény is volt, de alig tudott egyebet, mint a mire jól megtanították, t. i. keresztet vetni.

Közben rettenetes pestis ütött ki Drinápolyban. A lakosok szákszámra haltak el, a városnegyedek elnéptelenedtek, az utcákon csak temetési meneteket lehetett látni; nemsokára nem maradt a nagy város utcáin más, mint a csatangoló sárga kutyák serege. A kis fiú reszketett a félelemtől, összeszedte földre hullott gyümölcsét, a véletlenre bízva magát, elmenekült és koldulta kenyerét és kereste a helyet, a hol az emberek még nem haltak meg.

Minden faluban kérdezte: Itt is hálnak az emberek? És az igenlő válasza messze futott onnan.

Sokan tréfálkoztak vele: Mindenütt hálnak, te oktondi gyerek és te is meghalsz, mielőtt megtalálnád, a mit keressz.

Eközben egy szegény ember, oly egyszerű, mint Pantéleimon maga, egy nap így szólt hozzá: «Itt az emberek mind meghalnak, de én azt hallottam, hogy Athos szent hegyén vannak szerzetesek, a kik nem hálnak meg».

A gyermek azonnal indult az Athos hegyére a szerzetesekhez. Bejutott, megtetszett neki és ott maradt. Az volt hivatása, hogy szerzetessé legyen. Mivel nyílt esze volt s tele buzgósággal, csakhamar megtanult írni, olvasni, énekelni, a mit pedig a görög szerzetesek (kalugyerek) egy része csak úgy félig-meddig sajátít el. És mivel tiszta, ártatlan szivű volt, megtanulta, hogy kell keresni s megtalálni Istent az imádságban. Mintha csak neki mondta volna Jézus: «Boldogok a tiszta szivűek, mert ők meglátják az Istent».

Az athosi monostor szabályai bőven adtak alkalmat imádságra, áldozatra, a legbuzgóbb lelkek is kielégíttettek; de mégis volt egy dolog, a mi az új szerzetest bántotta: csak ritkán lehetett jelen a szentmisén; még ritkábban járulhatott a szent áldozáshoz. Tettleg a szent áldozást a szerzeteseknek csak minden 40-ik nap, kilencszer egy évben engedték meg.

Azonban Pantéleimon mintegy természetfölötti sugalatból érezte, hogy megtalálta az élet forrását. Valaha kereste ezt a helyet, a hol az emberek nem hálnak meg és ime, most ott volt annak lábainál, a kiben van az élet, az ifjúság ereje, a ki megakadályozza a halált. Nem azt mondta-e Jézus: «A ki eszi az én testemet és issza az én véretem, élni fog örökké».

Pantéleimon ettől kezdve gyakrabban jelenik meg az Úr asztalánál. Eleinte csodálkoznak, lassankint híre megy, az öregek megbotránkoznak, a figyelmessé lett elűjárók közbelépnek s megszüntetik ezt a visszaélést és vétséget a kolostor tiszteletreméltó szokásai ellen; a miséző pap megtagadja az áldoztatást. Végre is, miután Pantéleimon nem javult, sőt jámbor csalással igyekezett kijátszani a rideg szabályt — elbocsátották a kolostorból.

Szerencsére van a szent-hegyen egy osztálya a szerzeteseknek, a mely nincs kötve bizonyos kolostorhoz. Mint remeték élnek s így nagyobb

szabadsággal rendelkeznek, vándorolhatnak a félsziget egyik monostorától, kápolnájától a másikhoz.

Pantéléimon ezeket utánozta és zarándokolt szakadatlanul összevissza egyik tengerparttól a másikig — keresve a helyet, a hol megáldozhassék. De persze okosan kellett megválasztania a monostort, a hol megállapodoti és ugyanazon helyet csak ritkábban kereshette föl, hogy a szineskedő görög barátok figyelmét nagyon magára ne vonja. Eleinte jól is ment a dolog, de később Pantéléimonnak is tapasztalni kellett a közmondás igazságait: Addig jár a korsó a kútra, míg eltörik. A javíthatatlan gyakori áldozót végre is följelentették, megfigyelték, leleplezték és Athos szigetről elűzték.

Igy Pantéléimon szerzetes ismét ki volt dobva a nagyvilágba, mint egykor gyermekkorában; most még inkább, mint valaha, vágyott a halhatatlanság tápláléka után, melyet a monostorban megismert és megszeretett. Fáradhatatlanul kereste föl a templomokat; midőn egy-egy újabb helyre jött, a pap előtt ismételte alázatos kérelmét és sokszor nagyon is kellett ügyeskednie. Ott a falukon a papok nem miséznek csak vasárnap és ünnepnap. Hány pap van köztük, nagyobbára plébánosok, a kik csak havonkint, sőt még ritkábban lépnek az Oltárhoz. Olybá veszik a misét, mint valami temetést. Szegény emberek! A házasság lánczait viselik — ez az ő mentségük!

Vegyük hozzá ezen általános határozatokhoz a külső megjelenést és jellembeli fogvatkozásokat. Hosszú csapzott hajjal és szakállal nem tesznek valami jó benyomást. Emellett ingadozó, nyers, gyanakvó természetűek, mindenben az önérdéket, a hasznot keresik. Szegény Pantéléimon, nem áldozhatott olyan gyakran, a mint óhajtotta, mert majdnem mindig drágábban kellett megvennie az élet kenyerét, mint a mindennapit.

— Dédo (így nevezik ott a papot) — szólt Pantéléimon — nézze csak mily takaros papucsokat vettem a bazárban, fogadjunk, hogy illik az Ön lábára. És a papucs a pap lábára került s rajta is maradt.

— Dédo — szólt megint — ha tudná, mily finom kávé hoztam a tarsolyban, mily remekül fog illatozni a csészében. Próbálja csak meg. — És a doboz kávé ott maradt a pap asztalán.

Szivesen teljesítette a kántor, az íródeák, a tanító teendőit s így jutott titokban a szentáldozáshoz.

Jézus nem azért van az Oltáriszentségben, hogy tőle féljünk, hanem hogy Őt szeressük. Nem azért, hogy bámuljuk, hanem hogy kövessük. *Eymard.*

A szentatyák csak a méltatlan áldozástól óvnak, de nem a gyakori áldozástól. *Colombière.*

Térdelj le Jézus lábaihoz és közel léssz az Ő szívéhez. *Lacordaire.*

MIATYÁNK

Milyen lázas ez az élet,
Csupa harc és tülekedés.
Nyugalomnak édes csöndje
Olyan ritka, olyan kevés.
Nagy ívén az életűtnak
Földiekérf lótnak, futnak.
Feledve egy szebb világot...
Jöjjön el a te országod!

Önös érdek hajszol, űz iff
Milliókat egymás ellen.
Bús csalódás zokogása
Hallatszik a küzelemben.
A nyomornak hideg árnya
Behuzódik a szobákba,
Hol a hit gyujtott világot...
Jöjjön el a te országod!

Hazugságok lármás szava
Hullámszik a levegőben.
Puszfulnak a kishitűek
Összeroskad az erőtien.
Szereteff nem ég a szívben
Gyülőletté válik minden.
Nincsenek már ideálok...
Jöjjön el a te országod.

Hol a népek megismerik
Egymásban a festvérleket.
Hol a koldus, hol a gazdag
Jól megférnek egymás mellett
S részt kívánnak mind a gondból...
Amely épít, soh'sem romból,
Az a boldog az az áldott:
Jöjjön el a te országod...

Szohurek Antal.

A Jóreménység fokánál.

ALFONZ, portugál hadvezér, Keletindia meghódítója, egyszer egész hajóhadával szörnyű veszélyben forgott Airika déli csúcsán a Jóreménység fokánál. A vihartól fölkorbaécsolt hullámok, mint a játszó gyermekek a labdát, ide-oda dobálták hajóit és borzalmas sírt készítettek serege számára, mélyebbet, mint a temetősirok mélysége. Mindnyájan imádkoztak, sírtak: «Uram, elveszünk, ha nem segítesz!» De a vihar csak tombolt tovább. Ekkor a nagy hadvezér karjaiba vette piczike gyermekét és az ég felé tartván, így esdekelt: «Isten! világok hatalmas Istene! tudom, hogy mi mindnyájan bűnösök vagyuk; de a gyenge kiseded bizonyára ártatlan. Szabadíts ki minket a halál torkából ez iránt az ártatlan kiseded iránt való szeretetből!» És ime, az alázatos imádság, az ártatlan gyermek föláladozása megengesztelte az Istent, a tenger Urát és a vihar elült, a hullámok elsimultak azonnal...

Ugyanezt teszi velünk naponkint páratlan módon a mi üdvözítő Jézusunk. Közeledjünk csak az oltárhoz ama pillanatban, midőn az Isten szolgálja odaiép! A gyertyák égnek, a nép imádkozik. Egyszerre csak abban az ünnepies pillanatban, mikor Úrfölmutatáshoz ér a pap, összeszedett lélekkel égre emeli szeméit, s mintha csak meg volnának terhelve a vállai, az oltárra könyököl. Néhány szót mond oly halkán, hogy a lábainál térdelő ministráns gyermek sem hallja; de e néhány szó hatalmas

kiáltásként hangzik föl a mennybe s rögtön reá mint a villám ott terem az Úr Jézus Krisztus teste az oltáron. Elhagyja királyi föntségét, a mennyei Jeruzsálem fényét és a kenyér színe alá száll; mintegy leteszi Istenségének a koronáját és az oltár keresztjén, a pap kezei között naponkint megújítja minden szentmisében, bár vérontás nélkül, de valósággal a kereszten végbevitt áldozatát és könnyeivel, vérével így kiált az egekbe: «Atyám! bocsáss meg nekik! Ha ők bűnösök is, én ártatlan vagyok, a te szerelmes Fiad!» S midőn az oltár Kálváriáján, a pap kezei között föláldozza önmagát mennyei Atyjának, eltörli bűneinket és irgalmat esd vérével népének. Hiszen, ha annak az ártatlan gyermeknek a föláldozása kiengesztelte a haragvó Istent és irgalmat esdett a bűnös atyának és seregének: vajjon megtagadhatná-e azt isteni Fiától, attól, a kiről így szólt az ég ragyogó fényében: «*Ez az én szerelmes Fiam, a kiből nekem kedvem tellett?*?!... Joggal mondja azért egyik kiváló író: «Ha Krisztus naponkint föl nem áldozná magát oltárainkon, bűneinek a súlya alatt már rég összeroskadt volna a világ; de mivel szentséges vérenek a szava millió és millió oltárról így kiált naponkint: Irgalmazz, Atyám, irgalmazz! mi élünk, élünk, de nem önmagunktól, hanem Jézus Krisztus által, a ki oltárainkon és szívében él!»... Azért ragaszkodjunk az Oltáriszentséghez életünk óceánján a jóreménység fokához, itten él, itten ég érettünk Jézus, a mi egyedüli reménységünk.

Az Oltáriszentség evangéliuma.

A szomorúak megvigasztaltának. 1881. június hó 9-én meghalt Ségur francia pap élete vége felé megvakult. Anyja és huga ápolták őt a legnagyobb gonddal. E gondoskodás enyhítette a szegény vak pap fájalmát; de egy dolog miatt teljesen vigasztalhatatlan volt az abbé. Nem látogathatta meg tetszése szerinti időben az Úr Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Nagy ügygyel-bajjal Rómába utazott, hogy személyesen kérje IX. Piustól azt a nagy kegyet, hogy házi kápolnájában tarthassa állandóan az Oltáriszentséget. A pápa tagadó választ adott, a mely a vak abbét nagyon lesujtotta. A jóságos pápa észrevette ezt s megengedte, hogy *ad consolationem vigasztalásul* őrizheti a Legszentebbet házi kápolnájában. Hazaérkezve szép tabernaculumot készíttetett e fölirással: *Ad Consolationem*. E jelmondatot ráírhatjuk összes templomainkra, hiszen az Úr Jézus velünk is jelen van az Oltáriszentségben lelkünk-testünk *vigasztalására*.

Engedjétek hozzám a kisdedeket. 1895. július hó elején közvetlen első szentmisém után látogatásban voltam Wienben a währingi lazaristák-

nál. Egy nap épen a szentmiséhez készülök, rendezem a kelyhet. Egy 12 éves fiú lép hozzám s arra kért, vegyek a pátenára egy kis ostyát is, mert a szentmise alatt, melynél ő szolgál majd, szent áldozáshoz akar járulni s a szent áldozást édes atyjáért akarja följánlani, a ki tegnap este meghalt. Megható buzgóság és fiúi kegyelet. Mennyire kárhoztatja e fiú példája a pogány korból megmaradt halotti lakomákat, a hol ételben és italban keresnek vigasztalást a gyászoló rokonok.

Vegyétek és egyétek: ez az én testem. Artemisia királyné kimondhatatlan módon szerette királyi férjét, Mausolust. Halála után férje holttestét megégettette, összeszedte a hamut s azt ételébe és italába keverte. El lehet róla mondani, hogy *a megevésig szerette férjét.*

Még nagyobb fokban teljesül e közmondás, a midőn az Úr Jézust vesszük magunkhoz a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

«Im szent testével táplál, hogy ne ártson az örök halál!
Ennél többet ki adhatna. Nincs mód benne.»

Az Oltáriszentség és a társaság.

AZ OLTÁRISZENTSÉG minden szentségnek forrása és a hét szentség közül a házassággal leginkább rokon. *A keresztény házasságban teljességgel elválaszthatatlan a szentségi jellege a házassági kötelelétől; mert a szentségi jelleg nem valami ráadás a házasságra, hanem maga a keresztény házasság, az a házasság szentsége.*

Hogy még világosabb legyen előttünk ez az igazság, vessük össze a házasság szentségét a legméltóságosabb Oltáriszentséggel! Mi az Oltáriszentség? Maga Jézus Krisztus, a kenyér színe alatt. Ez, természetesen, nem volt és nem is lehetett Krisztus Urunk előtt. Az Úr Jézus születése után sem volt Oltáriszentség, egészen az utolsó-vacsoráig. Kenyér is volt, bor is volt már ósrégi időtől, de Oltáriszentség nem volt. Az utolsó-vacsorán kötötte hozzá a kezébe vett kenyérnek és bornak a színéhez a maga csodálatos, de valóságos jelenlétét az Úr Jézus, mikor mindenható akaratával eltüntette annak a kenyérnek és bornak a lényegét, de megtartotta a kenyér és a bor színét, és a kenyér és bor színe alatt megjelenítette, jelenlővé tette önmagát. És ugyanakkor azt is elrendelte, hogy szolgálói, a fölszentelt áldozópapok az ő nevében és az ő hatalmával hozzák létre a világ végeztéig az Oltáriszentséget a szentmisében Úrfölmutatáskor. Az Oltáriszentségben tehát egészen valami újat adott nekünk az Úr Jézus. Nem így a házasság szentségében. A házasság intézménye már Krisztus előtt is megvolt. Tudjuk, hogy Isten már őszüleinknek az éleltszövetségében magalapította a házasság intézményét. Maga a házasság intézménye

Krisztus Urunk után is ugyanaz maradt, a mi azelőtt volt, Isten akarata szerint. De Krisztus Urunk magát azt a házassági életszövetséget szentségi méltóságra emelte az ő hiveire, a keresztényekre nézve, a mennyiben különös malasztot kapcsolt hozzá, hogy annak a segítségével olyan szent és bensőséges legyen hiveinek a házassági életszövetsége, mint a milyen szent és bensőséges Krisztusnak titokkalteljes frigye az ő Egyházával, a kath. Anyaszentegyházzal.

Csakis hiveire, vagyis a keresztényekre nézve tette szentséggé a házasságot az Úr Jézus, mert csak ők a tagjai Krisztus titokteljes testének, csak ők vannak beleoltva mint szőlővesszők Krisztusba a szőlőtőbe a keresztiség szentségében nyert megszentelőmalaszt folytán, a mely természetfölötti életet öntött a lelkökbe, s így alkalmassá tette azt a szentségekben közölt malaszt, így a házasság szentségi malasztjának is a befogadására. De az érvényesen megkeresztelt emberekre nézve aztán kivétel nélkül szentséggé tette az érvényesen megkötött házasságot, úgy, hogy az mindig szentség, ha Isten előtt érvényes házasság, — ha pedig nem szentség, akkor nem is érvényes házasság Isten előtt. Keresztény hivek Isten előtt érvényes házasságot egyáltalán nem köthetnek a nélkül, hogy az egyúttal szentség is nem lenne. Krisztus Urunk az ő Isteni hatalmával végérvényesen és elválaszthatatlanul összekötötte ezt a kettőt: a keresztény házasság érvényességét és annak szentségi jellegét, a mit semmiféle teremtett hatalom el nem választhat egymástól, még a leghatalmasabb király, vagy állam hatalma sem. Maguk az érdekelt felek sem választhatják el. Ez nem esik szabad választásuk alá. Ha a keresztény férfi és nő komoly szándékkal, szabad elhatározásból, igazán, Isten előtt érvényesen akarnak házasságot kötni, érvényesen megkötik a házasságukat, érvényes lesz az Isten előtt, de egyúttal szentség is lesz. És ha gonosz, istentelen, hitetlen szándékkal ki akarnak zárni házasságukból annak a szentségi jellegét, akkor nem is lenne érvényes Isten előtt a házasságuk, mert Krisztus Urunk úgy rendelte, hogy csak az a keresztény házasság érvényes, a melyik szentség.

Megvilágosító hasonlatot mondok erre ismét az Oltáriszentségről. Ha az áldozópap komolyan át akarja változtatni Krisztus testévé és vérévé a kenyeret és a bort, mikor elmondja azok fölött Krisztusnak az igéit: tényleg meg is történik az átváltozás, igazán meg is jelenik a kenyér és a bor színe alatt Jézus Krisztus, valósággal létrejön az Oltáriszentség, és azontúl már, míg épségben van annak az átváltoztatott kenyérnek és bornak a színe, ha akarja, ha nem az áldozópap, biz az Oltáriszentség lesz, Krisztus, a kenyér és a bor színe alatt; de ha az áldozópap nem akarná, hogy megtörténjék az átváltozás, hanem csak külsőleg, de komoly akarat nélkül mondaná el az átváltoztatásra rendelt krisztusi igéket: akkor nem is történék meg az átváltozás, nem jönne létre az Oltáriszentség

Igy van ez a házasság szentségénél is: a ki komolyan akar házasságot kötni, Krisztus rendelése szerint, érvényes házasságot köt, de szentség is az; ha pedig nem akar komolyan házasságot kötni, nem is lesz érvényes a házassága, de szentség sem lesz az. Valamint az érvényesen átváltoztatott kenyér romlatlan színéhez elválaszthatatlanul hozzá van kötve az Oltáriszentség, vagyis Krisztusnak jelenléte a kenyér színe alatt: úgy a keresztény hívek házasságának az érvényességéhez is elválaszthatatlanul hozzá van kötve annak a szentségi jellege, hogy t. i. az érvényes keresztény házasság egyúttal mindig szentség is.

Legvilágosabban mutatja azt az igazságot, hogy a keresztény házasságban egy és ugyanaz a házasságnak az életszövetségi és szentségi jellege, az a tény, hogy a nem-keresztény házastársak érvényes házassága nyomban szentséggé lesz, mihelyt azok megkeresztelkednek. Ha, teszem azt, egy zsidó férfi és zsidó nő Isten törvényének megfelelő, fölbonthatatlan életszövetségben él egymással, vagyis törvényes házaspár, és mint ilyenek elfogadják Krisztusnak hitét és megkeresztelkednek: abban a pillanatban, mikor a keresztség eltörölhetetlen jele beleigatja őket Krisztusnak titokkalteljes testébe, a katolikus Egyházba, mint tagokat, házasságuk is jelképévé válik Krisztus szentséges frigyének az Egyházzal az Oltáriszentségben és a keresztség megszentelő malasztjával együtt a házasság szentségének malasztja is kiárad a lelkükre, hogy azzal közreműködve úgy tudják egymást szeretni, mint Krisztus az Egyházat és az Egyház Krisztust.

Szent Ulrik szakácsa.

SZENT ULRIK Augsburg püspöke volt, abban az időben élt, a mikor magyar őseink nyilzáporban verekedtek a németekkel Augsburg falai alatt. Szent ember volt nagyon, de épen azért féltette is élete szentségét s folytonosan mások buzgó imáiba ajánlotta magát, hogy ők is segítsenek lekönyörögni néki a jó Isten irgalmát. Egy nap kiment a város melletti erdőbe s a kapunál a fölvonóhid oszlopánál egy szegény koldussal találkozott; szegény volt nagyon az istenadta, de azért jókedvvel tűrte sorsát. A koldus nagyon megörült a püspöknek, de a püspök is öneki, mert hát megint talált egy jóra való embert, a kinek ártatlan imáját az Isten bizonyára meghallgatja. Mindjárt egyességre is léptek: a koldus három miatyánkot mond majd naponként a püspökért, szent Ulrik pedig az ő püspöki konyhájából ad néki ebédet. Így is történt. A koldus becsülettel elvégezte a mindennapi három miatyánkot s a püspöknek is jól ment a dolga az Isten megsegítette őt a szegény ember imájára. Szent Ulrik nagyon boldog

volt. Hanem egyszerre mégis csak vége szakadt a boldogságának, kinok gyötörték, betegség, gondok mint a zümmögő méhraj vették őt körül. A püspöknek gyanuja támadt, hátha a szegény ember nem imádkozott érte! El is ment hozzá és kérdőre vonta, hogy hányadán áll a dolog? Hát mi tagadás benne, a koldus bevallotta, hogy ő bizony nem mindig imádkozta el a mint megigérte; hol az egyik miatyánkot hagyta el, hol a másikat, néha meg mindahármat is, szóval egyet se mondott. De tudtul is adta ennek az okát: a szakács a ludas a dologban, mert ez fősvény ember nagyon, rosszmájú is hozzá s a szegény koldusnak bizony vagy nem adott semmit, vagy ha adott is, ez még a fél fogára se volt elég a jámbornak.

Szent Ulrik erre nagyon megharagudott. Magához hívatta a szakácsot, hogy feleljen a tettéért. Persze annak pörgött a nyelve, mint minden szakácsnak és végre is azt mondotta, hogy hiszen egy miatyánk nem is olyan nagy valami, ő azalatt legföljebb egy tojást tud megfőzni, egyébként pedig kár ebből a dologból olyan nagy patáliát csinálni. De a püspök jól odadörgött a nyelvess szakácsnak, azután atyailag megintette őt és elküldte Rómába penitenciáért. Szőrzsákba öltöztették, szöges sarut tettek a lábaira, kötelet a derekára, fazekat az egyik kezébe, zarándokbotot a másikba s így ment útnak gyalog. Rossz idő volt nagyon, eső csurgott le a nyakán s így ért el Rómába. Itt is soká kellett vezekelnie, végre mégis beeresztették a pápához.

Megmutatta a pápának Szent Ulrik pecsétetes levelét, azután a mint azt a gazdája néki megparancsolta, kérte szépen a szentatyát, mondaná meg hogy mennyit ér egy miatyánk? A pápa nem sokáig gondolkozott, hanem mindjárt odamondta a szakácsnak: Fiam, egy miatyánk annyit ér, mint egy aranytallér.

Jól van. A mi szakácsunk visszatért ezzel a felelettel Augsburg városába; beállt püspöki urához és elmondja a pápa izenetét. Hanem Szent Ulrik elkomorodott, nem volt ezzel a felelettel megelégedve. «Azt mond meg fiam, hogy mekkora az a tallér, a melyik annyit ér, mint egy miatyánk?» Szegény szakács nagyon röstelte a dolgot, mert hát ezt elfelejtette a pápától megkérdezni. Nyakába vette ismét a világot s szomoruan ballagott Róma felé. A mint odaért, újra bekérezkedett a pápához. «Szenséges Atya, mondotta, bocsásson meg szegény bűnösnek, hogy megint terhére vagyok egy kérdéssel, hanem a püspököm szeretné tudni, hogy mekkora az a tallér, a melyik annyit ér, mint egy miatyánk?» A pápa szívesen megadta a feleletet s azt mondotta: «Mond meg fiam, az a tallér akkora, mint a földkerék».

A szakács nagyot ugrott örömében s vigan haza felé tartott. Diadallal mondotta el szent Ulriknak, hogy most már tud mindent: «A tallérnak, a

melyik annyit ér, mint egy miatyánk, akkorának kell lenni, mint a földkeréknek. Így mondotta ezt a szentatya.» A püspök megint csak a fejét csóválta, nincs ez jól sehogysem. Harmadszor is utnak eresztette a szakácsot, hogy most már azt is kérdezze meg a pápától, hogy milyen vastag legyen az az aranytallér, a melyik annyit ér, mint egy miatyánk?» Szegény szakács, mit csináljon, ha már olyan ügyetlen volt, harmadszor is utnak indult és remegve, reszketve kérdezte a szentséges atyától azt, a mit az ő gazdája tudni akart. De a pápa szelid volt most is és ezt felelte: «Az a tallér, a melyik megér egy miatyánkot, olyan vastag legyen, mint a milyen messze van ég és föld.»

Ezzel azután szent Ulrik meg volt elégedve és másnap boldogan imádkozta szent miséjében az Úr imáját. A szakács is megtanulta, hogy a miatyánk kedves az Úr Jézus előtt.

Vigadj, Jeruzsálem.

A NAGYBŐJT negyedik vasárnapja laetare néven ismeretes. Nevét az aznapra rendelt szentmise bemenetének kezdőszavától nyerte, a mely magyar fordításban így hangzik: «Vigadj, Jeruzsálem és gyülekeztek össze mindnyájan, kik őt szeretitek, örvendjetek vigassággal, kik szomorítottatok; hogy örvendjetek és beteljetek az ő vigasztalása emlőjétől.» (Iz. 66.) Minő meglepő hangok ezek a bűnbánat komoly idejének kellő közepén! Örvendezzünk, vigadozzunk, holott mindinkább közeledik a nagy nap, a megváltás megrázó eseményének évfordulója. A templomokat betölti az orgona hangja, a mely a bőjtben különben mindig néma, sőt a lila színt is a rózsaszín váltja föl az egyházi ruhákon.

Megértjük azonban a bőjt negyedik vasárnapjának ezt az örvendetes jellegét, ha az evangéliumi szakaszt vesszük szemügyre, a mely a kenyérszaporítás csodáját, a legfölségesebb Oltáriszentség közvetlen előképét írja le, a melyet nyomon követett az örök élet kenyerének ünnepélyes megígérése. Nyilvánvaló eme szentírási részlet kijelöléséből Szentegyházunk bölcs eljárásának célja, midőn a bűnbánat szomorú időszakának közepén jóságos anyaként vigasztalólag, biztatólag áll a vétkei fölött siránkozó gyermeke mellé.

A bűnök terhe nyomasztólag hat a lélekre, éri tehetetlenségét, erőtlenségét a kísértések viharával szemben, bánkódik az elkövetettek fölött és rémeg, ha a jövőre, a jövőnek ismeretlen, de biztos beálló csábításaira gondol. A kétségbeesés tatóngó örvényének szélén látja magát a vétkektől, az Istennek megbántásától irtózó szív, midőn azoktól szabadulni kíván, de képtelenségének tudata reményének szegi szárnyát. Ilyenné lesz könnyen

az emberi lélek állapota a mennyei mannaismerete nélkül s alig is lehet más, ha tisztában van kötelességével, a melylyel halhatatlanságának, örök céljának tartozik. A büntudat következtében beálló bünbánatnak a javulás reményével kell egybekötve lennie. Eme reménynek leghathatósabb támogatója azonban az Eucharistiába, a minden kegyelmek kútfejébe vetett hit s annak bizodalmas élvezete.

Bánkódjál, de reménykedjél is; ontsad a bűneid fölött érzett szomorúságnak keserű könnyeit, de lásd meg, ismerd meg, szeresd meg az erőnek forrását is; érezd tehetetlenségedet, valld be gyengeségedet, de tartsd magadtól távol a kétségbeesés reménytelenségét, mert ha szived megtisztult, egyesülhetsz az örök Erővel! Ez a laetare-vasárnap jelentősége. Nyugvópont a bőjt közepén; a reménykedő vagyis az igaz keresztény bánat jut kifejezésre örvendetes jellege s helyzete által, melyet az egyházi évben elfoglal.

Ugyanezt a céljt jelöli meg az a szertartás is, a mely e napon megy végbe Rómában, t. i. az aranyrózsa szentelése. Szokásban van ugyanis ős idők óta, hogy a szentatya e napon egy művészileg alkotott aranyrózsát áld meg akképen, hogy a rózsát egy gyönyörű imádság elmondása közben balsamolajjal és porrá törött pézsmával hinti meg; majd ünnepélyes menetben körülhordozza s végül egy fejedelmi személynek, rendesen nőnek, küldi ajándékba. Legjobban kifejezi ennek a rózsának jelentőségét s vele a laetare-vasárnap örvendetes jellegét az a könyörgés, melyet az Egyház e rózsza megáldásánál használ. A méltóságos erővel teljes nyelvezetten megszerkesztett imádság a következő: «Isten, kinek ígéje és mindenhatósága által jött létre minden, kinek akarata igazgatja az összes teremtményeket, Te, ki hiveidnek öröme vagy és gyönyörúsége: mély áhitattal esedezünk felségedhez, hogy kegyességednek végtelen bősége szerint méltóztassál ezen jóillata és szépsége által kiváló rózsát, melyet lelki örömünk jeléül hordozunk, megszentelni és megáldani, hogy a te hódoló néped megszabadulva a babyloni fogság igájából egyszülött fiadnak kegyelme által, a ki Izrael népének gyönyörúsége és dicsősége, már e földön izlelje meg őszinte szívvel ama Jeruzsálem örömeit, a mely ott fönn vagyon és mindnyájunknak anyja. És mivel Egyházad a te nevednek dicsőségére ezen jelkép alatt örvendez és vigadoz a mai napon, add meg neki, oh Uram, az igaz és tökéletes gyönyörúséget és tekintve áhítatát, bocsásd meg vétkeiket, töltsd el hitttel, boldogítsd kegyességeddel, oltalmazd irgalmassággoddal, semmisítsd meg az összes zavaró akadályokat, add meg a szükséges malasztokat, hogy a jócselekedetek érdemének következtében az egyesüljön vele ezen rózsának jóillata által, a ki Jesse gyökeréből eredve, lelki értelemben a mező virága s a völgy lilioma gyanánt dicsófttetik, hogy vele az örök boldogságban minden szentekkel vég nélkül örvendezzen.»

E fősleges szavakhoz nincs mit hozzátenni. Az angyalok kenyérérol szólnak ezek. Befejezésül csak annyit jegyezzünk meg, hogy a mit az egyház a laetare-vasárnapon hirdet, az a hangulat, a reménykedő bűnbánat töltse be szivünket az egész egyházi tév, egész életünk folyamán. *Mészáros Aladár.*

ÉLETKÉPEK

KONFUCIUS, a chinaiak vallásalapítója, öt éven át minisztere volt Lu fejedelemlnek; jótékony befolyása a fejedelemlre az ország erkölcsi és gazdasági föllendülését eredményezte. Nem csekély irigységgel és féltékenységgel tölté el e körülmény a szomszédos Thsi fejedelmet. «Ha Konfucius még tovább megmarad a kormány élén, — mondotta Thsi — úgy fejedelme hatalmas hódító lesz; akkor pedig az én országom, lévén szomszédos az övével, legelőször esik áldozatul hatalmának.» Azon törté tehát fejét, hogy miként volna lehetséges Lu fejedelmet tönkretenni Pokoli tervet eszelt ki; 80 tánczosnőt, olyan színésznő-féjét küldött neki ajándéklul, ezenkívül diszes fogatokat. Azt gondolta magában a ravasz Thsi, hogy a küldött ajándék annyira lefoglalja majd Lu fejedeleml idejét s erkölcsi erejét annyira megrontja, hogy nem igen marad majd ideje az ország jólétének előmozdításán fáradoznia. A számítás bevált; Lu hajótörést szenvedett erkölcsében; puha, erőtlen, gyenge jelleművé vált enervált; a józanabb Konfucius elbocsátá szolgálátából; az ország jóléte, hatalma alászállt.

E történetből is világosan áll előttünk, hogy a tiszta élet erőt, hatalmat, jellemzilárdságot, természetes jószágot kölcsönöz az embernek, míg a tiszta erkölcs hiánya úgyszólván minden rosszra képesít; a ki csak kissé is figyelemllel kíséri a bűnügyeket, csakhamar rájöhét arra a szomorú igazságra, hogy azok legnagyobbrészt a tiszta erkölcs hiányából származnak. Az ilyen ember dözsöl, kicsapongó, nem azért, mert ennek az életmódnak szükségességét érzi, hanem azért, mert a tiszta sziv hiánya folytán megtört akarateréje; ezért roppant magasfokú bene a készség minden tiltottra. Egyik bűn a másíknak forrása; azért nemcsak a rosszul nevelt, nemcsak a szülői gondozást és erkölcsi vezetést nélkülöző szerencsétlenek kerülnek szembe a büntető jog paragrafusáival, hanem — sajnos — sokszor az úgynevezett jobb házból valók is, kik bizonyára gondos nevelésben részesültek.

A jó Isten látta már öröktől fogva, hogy az a sziv mennyi bajnak lehet okozója. Azért már jó eleve a maga számára kérte a szivet. «Fili, da mihi cor tuum». Gyermekeml, add nekem szivedet! És a szentségi

Jézus sem elégszik meg oly imádókkal, oly áldozókkal, kiknek szive távol van tőle. Egész szívet követel mindenkitől, osztatlant. Ez nem zárja ki a felebarátit, a hitvesi, a szülői s gyermeki szeretetet; ellenkezőleg, azt inkább nemesbíti s érdemszeretőbbé teszi; ez növeli boldogságukat, átérzik, hogy csak Isten lehet a boldogság kizárólagos kútforrása. Ezért tudnak ily lelkek szívük mélyéből felsóhajtani: Deus meus et omnia! Istenem és mindenem! Vilescit mihi mundus! Hitványosság előttem ez a sáros föld, megvetem élveit! Hát kérem, az ilyen jellemek nem is félnek holmi leleplezésektől, az ilyenek nem is bomladoznak olyan rothadandó «ideál»-ok láttára, az ilyenek nem is szaladnak földi «angyalok» után s azok kegyét nem is óhajtják kinyerni holmi feltűnő figyelmességek által, azok ismeretségét nem is hajhászzák. Vilescit mihi mundus — ez a jelszavuk; nekik Isten kell, ők nem akarnak képmutatók lenni! Nekik Isten szeretete spiritus et vita, szellem és élet; ezért van is bennünk szellem, mely éltet, lelkesít, hevít, áldozatra készítet. Az ilyenek képesek is áldozatot hozni; meghozzák a legnemesebb, a legszebb áldozatot, a szív áldozatját. A kibén nincs meg e szellem, azok szeretnék ugyan birni az istent, de szívük bálványát is, melyet keresnek, melylyel ébrednek, melynek képe ott van elméjükben folytonosan. Ily módon boldogság nem jut osztályrészül az emberi szívnek, azért az ilyenek nyugtalanok, izgatottak, bánatosak, világfájdalommal telvék! Mennyire helyesen ítéli meg az ilyeneket szent Jakab apostol, midőn így szól: «Honnét vannak a háborgások... tiköztetek? Nem innét-e? a ti kívánságaitokból, melyek harcolnak tagjaitokban?»

Ezért vigyázzunk! «Mindnyájunkat érhet baleset», mondják a mentők.

A tiszta szív egyik biztosítékának kell tekintenünk a veszélyes ismerkedéseket, a melyekről helyesen jegyzi meg egyik kiváló művelője az aszketikus irodalomnak, midőn így ír: «Minden ismerkedés olyanok közt, kik egymással rövidesen házasságra nem léphetnek, tiltott, erkölcsstelen viszony». Sajnos, manapság a közvélemény nem ítél e tekintetben valami gyengéd lelkiismerettel; innen van, hogy az ú. n. «házibarátok» világukat élik; a tisztalelkű és szívű ember modorukból, társalgásukból, szemükből kiolvassa, hogy az ilyen barátságoknak forrása és kapcsa nem más, mint a szenvedély, a nemi ösztön, a mely egyelőre megelégszik azzal is, ha szemtől-szembe láthatja bűzhödött szeretetének tárgyát s vele enyeleget, benne gyönyörködhetik s neki ajándékaival kedveskedhetik. Ez is ápolása annak a szívbeli viszonyoknak, melyről a világ nem tud, de tud Jézus! Szabadjon még, kedves olvasóm, szent Bernátnak szavait idéznem, ki azt mondotta: «Ha kétnembeli egyén egymást (állandóan és bizalmasan) kedvvel nézegeti s mégsem támad bűn bennük, ez nagyobb csoda, mintha egy halott új életre kellne». Oh, a ki méltóképp, tiszta szívbe veszi az Úr szent testét, annak az angyali erényt illetőleg tisztultabb fogalmai

lesznek, nem mint a világnak, mely csak a nagy dolgot, a nagy tévedést veszi bűnnek. Nem hiába mondotta az Úr: Qui potest capere, capiat; vagyis a ki képes felfogni, hát az érte megy; tudta az Úr, hogy sokan nem tudják felérteni az angyali erény mibenlétét, terjedelmét; nem kell aggályoskodnunk, de nem is kell tág lelkiismeretűnek lennünk. Az Eucharistia, a szentségi Jézus megtanít majd, hogy helyes fogalommal birhassunk e fontos erényt illetőleg.

Jól mondotta egy világi úr: «Az Eucharistia körül minden megtisztult!» Azért hát menjünk Hozzá s kérjük: Cor mundum crea in me... Tiszta szívet alakíts bennem! *Tichy Sándor C. M.*

Az imádkozó bosnyák.

TÚL A DRINÁN; túl a Narentán szegényes templomok emelkednek az égnek hófehér tetővel, hófehér tornyokkal: olyan egyszerű minden a vadregényes Boszniában. A bosnyák imája is egyszerű, de szívből jön az, az Isten szívéből. A katolikus bosnyák legjobban a szent misén tud imádkozni. Menjünk csak be egy ilyen vályogból vetett fehér templomba. Az áhitatos bosnyák kiterfűti szépen piros kendőjét a földre és oda letérdelve, figyelmesen hallgatja a szentmisét. Tudnivaló ugyanis, hogy a boszniai templomokban nincsenek sem padok, sem székek, mert ezt az ájtatos bosnyák vagy hercegócz profán dolognak tartja. Hanem folytassuk. Tehát megkezdődött a szentmise: A bosnyák a pappal együtt mondja a lépcsőimát és bűnbocsánatot gerjeszt szívében. A mikor a pap föllép az oltárhoz és az ereklyét megcsókolja, a bosnyák is meghajtja fejét és megcsókolja a földet. Evangéliumkor feláll, újra letérdel kendőjére és figyel tovább a szentmisére. A pappal együtt ő is kiterjeszti kezeit, s minden oltárcsókolásnál ő is újra megcsókolja a földet. Az Úrfelmutatásnál kezeit föl emeli, tenyerét az oltár felé fordítja s mélységes áhitattal tekint a szentostyára, miközben ezt susogja: «Jézusom, édes Jézusom!» Erre azután egészen a földre borul s fejét addig tartja a földön, míg a pap a szent kelyhet föl nem emeli. A mint ez néhány pillanat múlva megtörténik, az előbbi jelenet ismétlődik s a bosnyák szemei a kelyhen is hasonló áhitattal csüngenek s kezeit esedezve terjeszti ki a megváltó szent vér felé. Kit ne hatna meg ez a jelenet! Hozzá, ha nem is egy ember teszi, hanem az egész község, mely a templomba a legszentebb áldozatra egybegyűlt. Száz meg száz kar emelkedik fel ilyenkor az égbe, a szülők gyermekeiket tartják fel ilyenkor a magasba, s így kérnek áldást az Úrfelmutatás pillanatában az Úr Istentől, a ki a hegyben, völgyben gazdag Boszniát virágos kedvében teremtette.

KRÓNKA

† Fordítsd arcodat Kába felé. A szent Alkoránnak eme parancsával foglalkozva, Kunoss Ignác rájött valamire. Rájött ugyanis arra, hogy Budapesten van mindenféle épület, a minék egy világvárosban illik lennie, csak még egy nincsen: mecset. Megsajnálkozott a lelke azokon az igazhívő muzulmánokon, a kik Budára zárandokolnak Gül-Baba sírjához, s szegényeknek még csak egy mecsetjük sincs, a hol naponként ötször imádkozhatnának s a honnan a műezzin kikiáltaná nekik, hogy: Nincsen Isten, csak Allah és az ő prófétája Mohamed! Kunoss Ignác egész természetesnek találja, hogy miután Ős-Budavárában a mohamedán erkölcsöket plántáltuk át, hogy most már hitünkben is igazhívő muzulmánok legyünk. Hogy a szegény gyaurnak sincsen Budapesten elég temploma, azzal derék hazánkfia nem törődik, ő csak egy kedvencz ideájával lépett a publikum elé. Mivel azonban Rabbí Akiba szerint semmi sem új az ég alatt, ne tessék gondolni, hogy ez az idea is úgy ugrott ki Kunoss Ignác agyából, mint Minerva Jupiter fejéből. Az egész nem az ő szüleménye: a gyermeknek máshol van hazája. Eltekintve attól, hogy a bécsiek is szeretnének a Szent István templom szomszédságában egy mecsetet felállítani, az egész dolog francia pikantéria. Mert szent igaz, hogy Franciaország a civilizáció élén halad azon böles mondás szerint: La France marche à la tête de la civilisation, a mit azonban úgy is lehet érteni kérem, hogy Franciaország a civilizáció fején tánczol. Mint például most. Kirabolta a templomokat, meggyalázta az Oltáriszentséget, sutba dobta a polgári szabadságokat, s a legnagyobb őrzöngés közepette megbénította a vallásos életet, minden civilizáció fáklyavívőjét. S miután a dicsőség nemzete a civilizációt ekképen agyonbunkozta, mostan kankántánczot jár annak a fején. A dicsőség opiumától elkábulva, a szent Kába felé fordítják arcukat. Tudniillik ők: Clemenceau, Briand, Combes et *Comp.* Jézus vallását feladták s mohamedánok lesznek. Történik pedig ez ugyanazon a földön, a hol Szent Lajos, a francziák legnagyobb királya küzdött a mohamedán hatalom ellen és a francia nemzet nagyságának alapját megvetette; a ki az első gótikus templomot a Sainte-Chapelle-t építette az egyház legnagyobb kincsének az Oltáriszentségnek és Krisztus töviskoronájának őrizetére; a ki úgy imádta az Oltáriszentséget, hogy ez a mohamedánokat is rettegésbe ejtette, s látva, hogy egy szentelt ostya mily nagy kincs, azt kérték IX. Lajosért egy csatában váltságdíjul. Tehát épen itt vagyunk Afrikában, a hol ez történt. Algériában vagyunk, melyet egy olyan katona hódított meg, mint Bugeaud, a ki masirozás közben is meggyónt, ha szükségét érezte és megáldoztatta katonáit. Hjah, csakhogy az még abban a szép korban volt, mikor sza-

badtság, testvériség és egyenlőség s több ily gyerekmese uralkodott. Hogy a liberté s fraternité már régen nem léteznek Franciaországban, azt mindenki tudja, hogy az égalitét hogyan állítják feje tetejére, arról az algiri állapotok tudnak regélni.

A katolikus s protestáns vallás ma egyszerűen csak túrt vallás, alávetve ezerféle piszkálódásnak s boszantó formaságoknak, egyedül a mohamedán vallás sűtkérezik a hivatalos kegyekben s a mint látszik, egyedül ő az állam által elismert, tisztelt s védett vallás.

A francia gyarmatosoknak Algirban már régóta megszűnt a kormány templomokat építeni, de egyre építi a legfényesebb mecseteket és medreszket a mohamedánok részére, melyeket aztán nagy ünnepségekkel avat föl.

Négy év előtt az adófizetők pénzén Aumaleban egy szép mecsetet épített, melynek felavatásán az egész hivatalos Algir a legnagyobb fényvel képviselve volt.

A medreszek vagy médérsak valóságos muzulmán szemináriumok, a hol a növendékek a koránt és az Izlam jogi s mondhatnám theologiai könyveit tanulják.

Mind a három tartományban voltak ilyen öreg medreszek, de a kormány nem tartotta őket elég méltóknak Mohammed vallása fenségéhez és egészen újakat építtetett Algirban, Konstantineben és Tlemcenben. És ez ugyanakkor történt, midőn a központi kormány a katolikus szemináriumok becsukatásához készült.

Érdemes megemlékezni a mekkai zarándoklatokról is. A helyett, hogy ezen zarándoklatokat, a melyek az arab sovinizmust mindig újra feltüzelik s a győző ellen a gyűlöletet folyton szitják, szigoruan ellenőriznék, az algiri hatóságok épen ellenkezőleg bátorítanak reájuk s a mennyire csak telik tőlük, támogatásban részesítik.

A vegyes lakosságú községek elüljárósága, a polgármesterek meg vannak bizva, hogy a résztvevőket feljegyezzék s a kormányzóval közölgék. A prefektusok, az algiri prefektussal élükön meglátogatják a zarándoklatokat szállító hajókat, hogy meggyőződést szerezzenek, vajjon az arab zarándoklatoknak meg van-e a hajón a kellő kényelmök s az egészségi szabályok szemmel vannak-e tartva. A hajóállalatoknak el van rendelve, hogy elegendő víz legyen a hajón, hogy az ájtatos utazóknak mindig meg legyen a szükséges vízmennyiségük a hajózás tartama alatt rituális mosakodásuk elvégzésére...

Ugyanekkor azonban a főváros kormánya azzal fenyegetőzik, hogy Lourdesot elzáratja a katolikus zarándoklatok elől s csak kedvező alkalomra les, hogy gyáva, szolgálai többségével a Sacré-Coeur konfiskációjának törvényjavaslatát megszavaztassa.

Kukorékol a gall kakas s szavára visszhang: építsünk mecsetet a Szent Gellért ormain. E.

☉ **Igaz-e, hogy a bécsi irgalmas barátok a zsinagógában imádkoztak?** Tetszenek még emlékezni néhai Pichler Győzőre? Ő volt az, a kinek monddta Kossuth Lajos: «Pichler fiam, vigyázz Magyarországra!» A modernisták is valami ilyesféle nagyzásban szenvedtek. Főlapjuk: «Das Zwanzigste Jahrhundert» ugyanis birni vélte Jézus Krisztus végrendeletét, mely szerint nékie kell vigyáznia az anyaszentegyházra. Miután azonban a lap szerencsére megbukott, az anyaszentegyház őrizetét a Wartburg című lap vette át. Ez a bajor lap a «Zwanzigste Jahrhundert» múlt évi 50-ik száma nyomán ez év január 1-én kelt legelső számában nagy lármát csapott a miatt, hogy a betegápoló irgalmasrendiek azon a czimen, mert nekik egy elhunyt izraelita félmillió koronát hagyományozott, küldöttséget küldtek a rend kebeléből az örökhatározó halálának évfordulóján a zsidó templomba és ott az előírt zsidó imádkozásban résztvettek. A megbukott modernista reformkatholikus lap és utána a Wartburg itt eretnekség esetét látja főnnforogni és leczkét ad a pápának, hogy ő, «a ki oly buzgón üldözi az eretnekséget», miért nem lép közbe? Uraim! a modernisták ezen kirohanása hamisságon, a tény elferdítésén alapszik és merő hazugság.

A tényállás valóság szerint az, hogy Donato Taussig vagyonos zsidó, 1907 október 16-án itt Bécsben elhalálozott és végrendeletében sok jótékonycélú hagyomány között hagyott a bécsi irgalmasok kórházának (megjegyzendő, hogy a kórház Bécs II. kerületében a Leopoldstadtban van a Taborstrassen, s a kerületben 80.000 zsidó lakik; ez az alapítvány magyarázata) is 200.000 koronás alapítványt azzal a kikötéssel, hogy halálának évfordulóján az örökségben részes intézetek magukat az izraelita templomi emlékünnepen magukat képviseltessék. A bécsi irgalmasrendiek ezen kikötésnek eleget tettek és képviseltették magukat. Képviselőjük október 18-án megjelent a zsinagógában, nem hogy a zsidó imádságban résztvegyen, hanem hogy az irgalmas rendiek ama jótévője iránt, az ő kívánsága szerint való formában, háláját és polgári tiszteletét kifejezze. Sapienti sat. R.

A törvény védelme.

A győri esetre. A haldoklók szentségét vivő pap bántalmazása az utcán a Btk. 192. §-ába ütköző vétséget képez. (M. kir. Kuria 1891. évi 4373. sz.)

Az orsz. eucharisztikus körmenetre. Egyházi körmenetek szintén vallási szertartást képezvén, következőleg az a hely, melyen a körmenet átvonul, abban az időben a vallási szertartásra rendelt helynek jellegét ölti magára. A ki tehát ily alkalommal az ájtatoskodó hiveket istenkáromlásaival megbotránkoztatja, vallás elleni vétséget követ el. (M. kir. Kuria 5855/1885. sz. döntv.)

Röptében a nagyvilág körül.

A lagunák városából. A pápai jubileum alkalmából a velenceiek egy arany trónt küldtek a pápának. Beszédközben fölelevenítették a multnak édes emlékeit, így a lagunák városában tartott eucharisztikus kongresszust is. Dicsően uralkodó Pius pápa, szentséges Atyánk, mikor velencei patriarcha volt, eucharisztikus kongresszust hívott össze Velenczébe. Fájt nemes szívének, hogy az Oltáriszentségben rejülő Istenség szent felségét oly gyakran és oly rútul meggyalázzák. Akkortáiban különösen Olasz- és Franciaországban fordultak elő ily gyalázatos vétkek, melyekkel Jézus legszentebb Szívét oly mélyen megsértették.

Gyönyörű, remek irányú felszólítására a patriarchának 4 bíboros főpap, 5 érsek, 23 püspök, 3 apát, a nemesség színe-java nagy számban előkelők, hivatalnokok és a nép megszámlálhatatlan sokasága jelent meg erre a gyűlésre és az eucharisztikus körmenetre... gyönyörű volt!...

De mi volt az, a mi Jézus Szívének nagy örömeire szolgált? 500 szegényt vendégelt meg aznap, 1000 lirát osztottak ki 100 özvegy között, 1000 lirát a többi szegényeknek adtak, 500 lirát a szent Vinczegegyet szegényeinek... «Mert éhes voltam és tápláltatok engem, jöjjetek atyám áldottai!»

Ez az igazi szocializmus!!

Választások Angliában. Szent meggyőződésünk volt mindig és sohsem szüntünk meg hirdetni, hogy az Oltáriszentség zászló és jelszó, melyet a közélet küzdelmeibe is bele kell vinnünk. Így tettek Izrael fiai a frigyszekrényvel. Így tesz a világhódító Britannia katolikus polgársága is. Nemrégiben a következő felhívás jelent meg:

«A választás alkalmából figyelmeztetjük a katolikus választókat, hogy hatalmukat használják föl elveik megvédésére. Iskoláink ebben a pillanatban közvetlen veszélyben forognak. Mindenki gondolja meg, hogy szavazatával a katolikus iskolák fentartását segíti elő. Ez alkalommal továbbá ünnepélyesen tiltakozunk a kormány amá-eljárása ellen, hogy az Oltáriszentség nyilvános körülhordozását betiltotta. Ezt mi vallásunk legszentebb mystériumain ejtett durva sérelemnek tekintjük.»

A fölhívásnak meg is volt a maga eredménye: a lefolyt pótválasztáson *Renwicket* választották meg. Általában azt hiszik, hogy a kormány eljárásával a katolikusokkal szemben mintegy két millió választót veszített.

Túl a csatornán. *Bourne* westminsteri érsek vezetése mellett körülbelül ezertagú zárandokcsapat mutatta be hódolatát a Szentatyának. Ez alkalommal Őszentsége rámutatott arra a nagyfontosságú dologra, a melynek tanuja a Londonban fényes eredménnyel lefolyt eucharisz-

tikus kongresszus volt, hogy tudniillik az angol katolikusok annyi ellenséges irányzat között is mily mélyen megőrizték hitüket. Azután a transsubstantiatio nagy mysteriumáról beszélt és gyönyörű hasonlattal hívta föl az anglikánusok figyelmét az egyházba való belépésre. «A kenyér, úgymond, melyet az oltárnál használunk, apró buzaszemekből készült s a bor ezernyi szőlőszemből; a mint ez a pap imája által átváltozik Krisztus testévé, épúgy óhajtánám, hogy az én imám segítené elszakadt honfitársaitok ezreit arra, hogy az Egyház testévé legyenek és a pápa fönsege alatt szolgálják az egyházat és dicsérik az Urat!»

Budapest-Kertváros. A rózsafüzérkirályné temploma. A fővárosnak a Zugló felé eső részét Budapest-Kertvárosnak hívják, mert ez az egész városrész megmarad hatalmas villatelepnek, mely szépségben túl fog tenni a mellette levő pesti Csikágón és más nagy kulturális centrumok kertvárosain. A főváros katolikus közönsége azt akarja, hogy ez a kertváros Isten kertje legyen. Két templom is épül e helyen, egy a Zuglóban Páduai szent Antal tiszteletére (mostan egy gazdagabb parasztháznak egy tágasabb helyisége van kápolnává átalakítva), a másik pedig a Thökölyúton levő rózsafüzérkirályné temploma, melynek helyén most egy kíséret templom, egy Nothkirche áll. A rózsafüzérkirályné templomépítő egyesület, mint mult számunkban említettük, gróf Cziráky Erzsébet és Giesswein Sándor elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen *Dunarich Károly* a Szent Domonkos-rendi ház priorja szólt azután lelkes szavakkal a templom-építés szükségességéről. Reámutatott amaz örvendetes jelenségre, hogy Budapesten is mennyire kíváncznak több templom után. A vallásos lélek, de maga a vallás is otthont keres a templomban s a templomnak kimondhatatlan sok jó hatása van a vallásos lelkület fentartására. Látjuk, hogy például a Los von Rom-mozgalom vezetői is, mindenütt, a hol csak néhány hívőt szereztek, már templomot építtetnek számukra. Hogy pedig az építendő templom mennyire jó helyen van, semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy a mult évben 25 ezren áldoztak a kápolnában. Végül Dunarich prior utalt arra, hogy az összegyűlt 50 ezer koronát épen nem szabad kicsinyelni, mert már a telek is megvan, igaz, hogy még nincs minden részlet kifizetve, de mindez elég biztató jel arra, hogy a fokozódó buzgalom és adakozás mellett a templom építése nem sokáig fog késni. A gyűlés egy helyi bizottságot szervezett, hogy a templom megalkotásán annál eredményesebben munkálkodjék.

Bosznia annexioja. (A Budapesti Központi Oltáregyesület levéltárából.) Bosznia annexioja után alkalmasnak találjuk közölni azt a levelet, melyet egy boszniai szerzetes 1861-ben Wenzl Gusztávnak a közismert egyetemi tanárnak írt s mely a következőképen hangzik:

Nagyságos Uram! Oršolič Fülöp atya, ki néhány évvel ezelőtt mint

rendi növendékünk a budapesti egyetemen folytatta theologiai tanulmányait, értesített engem arról, hogy mily bőkezűséggel és szeretettel karolja fel a pesti Oltáregyesület a szegény templomokat, s mint látja el azokat a szükséges egyházi öltönyökkel és szent edényekkel. Egyszersmind arról is értesített, hogy Nagyságod az említett egyesületnek tagja és a legnagyobb odaadással működik közre, hogy a szűkölködő templomok kellőképen felruháztassanak. Igaz, hogy a tolassai plébánia dicső hazájuk Magyarország határain kívül fekszik, mindannak daczára, mivel a szeretet nem ismer határokat, bizom és remélem, hogy ez a szegény plébánia, mely itten Boszniában az ozmán járom alatt nyög, egy nagylelkű férfiú közbenjárása folytán meg fogja kapni mindazon tárgyakat, melyeket a Pesten létező Oltáregyesülethez beadott kérvényemben jelezni bátor voltam. Nagyságodnak kezeibe ajánlottan maradok alázatos szolgája Nedič Márton, tolassai plébános.

A Központi Oltáregyesület levéltárában több ily levél található, mely azt mutatja, hogy ez az egyesület nemcsak hitbuzgalmi és charitatív tevékenységet fejtett ki, hanem kulturális célokat is szolgált s még-mielőtt a stolácsi napokon a magyar bakák vére öntözte a bosnyák földet, Krisztus vére már megöntözte azt és az Oltáriszentség szeretetében lelkileg összeforrasztotta édes hazánkkal.

Köln. *A XX. nemzetközi eucharisztikus kongresszus* a szent Kölnben, a Rajna partján fog az 1909. év szeptember 4—8-ig megtartatni. A hatalmas kölni dómban fog a katolicizmus képviselöje összegyülni, hogy tanúságot tegyen a legméltóságosabb Oltáriszentség mellett. Köln a templomok városa, ez adja meg külső arculatát, igazi eucharisztikus város, hozzá csak Róma fogható. A mellett a legmodernebb város, melynek több, mint félmillió lakosa Nyugat-Európa kereskedelmét tartja kezében. Hatalmas pályaudvara, mely a dóm mellett van közvetlen a Rajna partján, nagyságban csak a frankfurtihoz, szépségben a drezdaihoz mérhető. Január 12-én a nagy papnevelő intézetben előkészítő értekezlet volt Fischer bibornok ércek elnöklele alatt. Jelen volt az egész főkáptalan s az érseki város számos egyházi és világi előkelősége. Az értekezletnek eredménye az előkészítő bizottság megalakulása. Az elnöklő kardinális rámutatott az eucharisztikus kongresszusok eredetére, céljukra, munkásságukra és a programra, a melynek megvalósítása érdekében valamennyi eddigi kongresszus tett valami nevezetes dolgot. A kölni kongresszus előkészítő bizottságának 150 tagja van; a bizottság szakosztályokra oszlik; tb. elnök maga a bibornok-érsek, társelnökök Müller segéd-püspök és Berlage nagyprépost. A bizottság hét osztályra oszlik: levelezés, pénzügy, liturgia, díszítés, elszállásolás, sajtó, szónoklatok. Minden osztály élére a kölni dómnak egy-egy kanonokja került.

Harc az Oltáriszentségért Elzász-Lotharingiában. Hogy az elzász-lotharingiai katolikusok micsoda támadásoknak vannak kitéve az ottani uralkodó protestánsok részéről, azt érdekes módon beszéli el a német katolikusok vezérlapjának, a «Germania»-nak egyik száma. A mikor annak idején Franciaország a szentszékkal konkordatumot kötött, ennek értelmében egyes ünnepek töröltettek, másik pedig a legközelebbi vasárnapra tétettek át. Ez utóbbiak közé tartozik az Úrnap is. Ez az intézmény akkor is életben maradt, a mikor Elzász-Lotharingia német kézre került. A metzi katolikusok mindig nagy fényvel és ünnepélyes körmenettel ünnepelték meg az Úrnapot az utána következő vasárnapon, mígnem 1874-ben a birodalmi kormány egy régi francia törvénynyel állt elő, a mely szerint olyan városokban, ahol protestáns konzisztorium van, a katolikusok nyilvános körmenetet nem tarthatnak. A rendelet mindenütt rossz vért szült a katolikusok között, de a protestánsok azért és ragaszkodtak hozzá és így azóta a metzi katolikusoknak csakis a székesegyházon belül tarthatták az úrnap körmenetét. Kevéssel ezelőtt a katolikus iskolásgyermekeknek szünetet adtak Úrnapkor, az utóbbi időben azonban ezt sem engedik meg. Ép így a katonaságnál is megszüntették a múlt évben azt a kedvezményt, hogy a tulajdonképeni Úrnapkor tábori misét hallgassanak s ünnepélyes körmenetben vehessenek részt a csapatokban nagy számmal lévő katolikus katonák. S mindezt csak azért, mert a katolikus körmenet megbotránkoztatja a protestánsok szemét. Metz városában volt két évvel ezelőtt a XVIII. nemzetközi eucharisztikus kongresszus s annak fényes sikerű demonstrációját még most is fájlalják a protestánsok. A szentségimádó egyesületek akcióba léptek, hogy az 1909. évben az Úrnap körmenet zavartalan legyen.

A viterboi szent. Rómától északnyugatra a Villa Lante bájos paradicsomától öt kilométernyire fekszik a Monte Cimino hegy oldalán a festőiesen szép Viterbo. Közel hozzá van a Madonna della Quercia búcsújáróhely szép templommal, mely azonban nem mulja felül Viterbonak XII. századbéli román templomát, a San Lorenzo bazilikát. A városnak sok nevezetessége van, pápai síremlékek, a velencei Piombonak Pictája, a 20.000 lakosnak műipara, de mindezek mellett évek óta másról sem beszélnek Viterbóban, mint a híres viterboi szentről. Különböző hírek szerint Viterbo városában egy szent él, a ki negyvenhat év óta beteg. Már IX. Pius pápa szentnek tisztelte s ad personam búcsúkat engedélyezett neki. A szent több csodát is művelt. A viterboi püspök minden második nap misét mond szobájában s mise alatt a püspök kezéből fogadja a szentséget. Szentséget is őriznek szobájában. Msgr. Grasselli, viterboi püspök ugyanerre vonatkozólag a következőket írja: Valóság, hogy a női cisztercita-rend itteni kolostorában negyvenhat év óta bénán, betegen

fekszik Frey Benedetta főnöknő. IX. Pius pápa is fölöttébb tisztelte türelmét, ájtatosságát s megengedte, hogy szobájában oltárt állítsanak s ott misét mondjanak. Az Oltáriszentséget nem őrzik a szobában. A püspök ritkán mond misét a szentéletű nő czellájában, de arra engedélyt adott a Szent-
 atya, hogy külföldi papok, ha kéri, misét mondhassanak ott. Nem áll az, hogy speciális búcsúkat engedélyeztek volna Frey Benedetta számára, valamint az sem igaz, hogy számos csodát művelt volna, de tény, hogy a nép között szentség hírében áll.

Az orleansi szűz hazájában. Elnémult harangok. A vallásgyakorlat körébe vágó szabadságok közül bizonyára a harangozási szabadság az, mely a legkevésbé van összefüggésben a nagy politikával. De mégis úgy látszik, hogy kell hogy legyen a dologban valami, mert Franciaországban még az egyház harangozási jogára is bilincset ver a «szabadság, egyenlőség és testvériség» uralma. Mint a La Croix írja, Dubief képviselő, a bal radikális szocialisták elnöke, volt miniszter s a képviselőház jelenlegi alelnöke, mint Prissé városának polgármestere szabályrendeletet adott ki a templomi harangok használatáról. Ebben megengedi ugyan az isteni tisztelet céljára való harangozást; ezt azonban a következő feltételekhez köti:

1. Reggeli 7 óra előtt és esti 7 óra után — harangokat nem szabad egyházi (de polgárirra igen) célokra használni.
2. Temetéseknél csak annak kezdetét és végét jelezhetik a harangok.
3. Bármily egyházi célú harangozás legföljebb tíz percig tarthat.

Franciaország utolsó menedéke. A párisi templomok bejáratánál egy irgalmas apácza térdel és perselyt tart kezeiben: pénzt gyűjt és imádkozik reggeltől napestig. Ily béna a francia katolicizmus, mankón jár. Ez mutatja, hogy az Oltáriszentség igazi védelme a sajtónál és a parlamentnél kezdődik, ezek a sánczok. Ha az ellenség ezeket bevette, akkor az egész eucharisztikus tábor védetlen. Franciaország most úgy meg van bénítva, hogy ez időszerint

egszentebbnek védelmére csak egyhez foghat: az imához. Mint a La Croix írja mons. Amette párisi érsek rendelete alapján egyházmegyéje összes templomaiban e hó 17-én nyilvános imákat tartottak papjai s a hívek Franciaországért. Az érsek e nemes rendeletet a következőleg indokolja:

«Ezen imának szükségessége annál sürgősebben nehezedik reánk, minthogy azok, kik Franciaország dekriztianizációját megkezdték, anélkül, hogy felhagynának már gonosz terveikkel, most is folytatják azt. Miután kifosztották az egyházat, rombadöntötték munkáit, szegénységre juttatták szolgálóit, most már különösen a fejletlen gyermekekre vetik magukat s itt is megakadályozzák és lehetetlenné akarják tenni az egyház munkáját; mert tudják azt, hogy ezek képezik a jövő zálogát. De bármily nagyok is a munkánk útjába eső akadályok, végső erőfeszítéssel kell dolgoznunk e végveszélv elhárításán, mely, hogy sikerrel járjon, imánkkal Istenhez forduljunk.»

2 k, Matuz Mária 3 k, Szatorisz Francziska 2 k, Neogradi Jozefa 4 k 24 f, Preger Mária 2 k, Ripaczki Mária 2 k, özv. Tót Andrásné 60 f, Danicsics Ilona 1 k, Horváth Imréné 1 k, Vidats Dezsőné 3 k, Benke Bertalanné 2 k, Gósztonyi Ilona 4 k, Báró Manndorff Gézané és családja 16 k, Lácza Elekne 2 k, Kaszab Istvánné, Rudolf Jánosné, özv. Tóthné, Pejtsik Gézané és Szombat-helyi Györgyné 5 k, Horváth Katalin 10 k, Dobrovolszki Mária 2 k, Kis Mag-dolna 2 k, Bronts Antónia 2 k, Nemessányi Gyula 1 k, Szemeti Lujza 3 k, Sipos Mária 4 k, Földvári Zsuzsanna 2 k, ftdő Mátyus Ferencz plébános úr a tibold-daróczi és kácsi tagoktól 14 k, Petz Róza 2 k, Hegedűs Kálmán és neje 2 k, Beer Mária 2 k, Lenhard Mária 2 k, Novák Mártonné 20 k, Kóczán Gyuláné 10 k, Báró Barkóczy Ilona 2 k, Gróf Serényi Istvánné 30 k, Szécényi Pálné 2 k 40 f, Bodnár Aranka 3 k, ftdő Jozif László plébános úr a kékelői tagoktól 13 k, Ns. Binder András kanonok úr a laposbányai tagoktól 44 k 58 f, Nagygeóczi tagoktól 6 k, és Kende Zsigmond 4 k, összesen 54 korona, Janik Ferenczné 2 k, Bartus Erzsébet 3 k, ftdő Bélafi Bálint plébános úr a kapi tagoktól 24 k, Szabadyné Edelbach M. 4 k, özv. Stromszki Lajosné 2 k, Perleberg Zelma 20 k, Tolonits Julia 4 k, Hegedűs Gizella 2 k, Domenis Mária 2 k, Hanák Antalné 6 k, özv. Karcsai Mihályné 40 f, Csölle Cecília 2 k, Gazder Józsefné 1 k, Szeidler Jánosné 1 k, Bucsek Erzsébet 1 k, Gróf Zichy Nándorné és Zichy Lyvia grófnő 20 k, Dreitsek Andrásné 1 k, Joubert Julia 10 k, Gózon Zsigmondné 6 k, Ns. dr. Tóth József kanonok megbízott úr kéthelyről 68:12 f, Kapuzi nővérek 4 k 12 f, Városszalónaki tagok 14 k, összesen 86 k 04 f, Tóth Rozália 42 f, Firtók István úr kurator az ivancsai tagoktól 21 k, 10 f, Bokor Aurél 24 f, Ivancsis Ágnes és Pálfi Julia 6 k, Polgár Róza 2 k, Szervinszki Anna 1 k, Kacsvinszki Zsuzsanna 50 f, Somogyi Kálmán és neje 4 k, Sas Pálné 2 k, Mank Lajosné 2 k, Csongor Veronika 40 f, Gózon Angela és Berger Józsa 4 k, ftdő Foltin János plébános úr a bajóti tagoktól 14 k 20 f, Löffler Emilné 4 k, Deli Erzsébet 2 k, Groszits Klára 5 k 50 f, Mariel Lajosné 1 k, Komáromi Erzsébet 2 k, Gróf pongrácz Ferenczné 10 k, ftdő Plent István esp. plébános úr Kassa egyházmegye területéről 90 k, ftdő Geiger Alajos plébános úr Magyarbánhegyesről 7 k 84 f, Új Paulis 9 k 12 f, Billáné és Lindner Leonóra 4 k, Mária Radna 21 k, Temesság 28 k, Resiczbánya 37 k 40 f, Loósné és társai 7 k 24 f, Dézsánfalva 29 k 32 f, Gattája 12 k 58 f, Tamásfalva 16 k 60 f, Újarad 84 k 24 f, Szapáryliget 9 k, Német-Czernya 7 k, Ernesztháza 10 k, Ürményháza 10 k 76 f, Stottererné 10 k, Német-Bogsán 26 k 44 f, összesen 330 k 54 f, Polonyi Karolin 1 k, Csere Mihály 1 k, Fehér Antalné 4 k, özv. Böhm Nándorné 5 k, Gammel Irma 10 k, Herz Anna 1 k, Csaplár Katalin és Jenei Sarolta 48 f, Barányi Adalberta 4 k, Magyar Erzsébet 1 k, Molnár Józsefné 8 k, Schneider Veronika és Erzsébet 4 k 24 f, Drejacki Mihályné 1 k, ftdő Virsik János plébános úr a jakabfalvai tagoktól 64 k 08 f, ftdő Paulics János plébános úr a kapolcsi tagoktól 10 k, özv. Klusatsek Rezsőné 24 k, Klusatsek Gizella, Kornélia, Margit és János 14 k, Lichy Mihályné 2 k, Siberna Julia 2 k, 40 f, Králik Beatrix 10 k, Ujvári Etelka 1 k, Ujvári Miklósné 1 k, Szily Róza 2 k, Kassowitz Tivadarné 4 k, Tausch Hermin gyűjtése, Sátor Teréz 8 k, Igersits Gizella 2 k, Pintér Zsuzsanna 2 k, Hirschner Adél 24 f, Ambrosits Emma 48 f, összesen 12 k 72 f, Laub Jánosné gyűjtése, Lincenpolc Jánosné 2 k, Gebhard Rezsőné 6 k, Lenz Borbála 2 k, Fallenbüchl 2 k, Birkel 2 k, Gígler

Istvánné 2 k, Hasznan Ferenczné 2 k, Säffer Istvánné 6 k, öz. Holzbauer Mátyásné 2 k, összesen 26 k, Lorenz Adél 5 k, Lorenz János és Mária 2 k, Kresztits Mariska 3 k, Zeisl Katalin 1 k, Müller Anna 24 f, Holéczy Józsefné 4 k, Feith Józsefné 4 k, Kováts Józsefné 1 k, Oláh Istvánné 1 k, öz. Klár Józsefné gyűjtése, Kaiser Nándor 10 k, Jekl Terézia 1 k, Luka Jánosné 50 f, Szikszay Sándorné 4 k, öz. Léway Józsefné 1 k, Hollós Margit 1 k, Szalay Juli 1 k, Száraz Mihályné 1 k, összesen 19 k 50 f, Rázós Mariska 4 k, Missik Gizella 8 k, öz. Zuber Kálmánné gyűjtése a debreczeni és budapesti tagoktól 30 k, Frank Ilonka és Irma 4 k, Bóna Andrásné 2 k, Havel Etel 8 k, Kozel Paulin 4 k, Bukovinszky Gáspárné 24 f, Gothard Laura 10 k, ftdő Breyer Róbert plébános úr a zsitvabessenyői tagoktól 20 k, Sziebert Anna 4 k, Herfort Irén gyűjtése, Horváth Istvánné 2 k, Krencsák Katalin 2 k, Horváth Irma és Károly 2 k, Tóth István 40 f, Maguth Ilona 2 k, Petváldics Mihályné 24 f, Vágner Adólfné 2 k, összesen 10 k 64 f, Báró Skerlecz Mária 2 k, Ludvig Mária 60 f, Kis Vilmosné 24 f, Polesák Lajos 1 k, Forcher Adólfné 4 k, Slezák Jánosné 2 k, Blaskovics Irma 2 k, Szirmai Rezső 1 k, Vámos Imréné 1 korona.

A lugosi gör. kath. egyházmegyebeli hitközségek részéről a budapesti központi «Oltáregyesület» czéljaira tagsági díj fejében befizetett összegek. Görög kath. hitközségek: Hisszias 4 k, Kizda 4 k, Sziklás 4 k, Izgár 4 k, Folya 2 k, Laczunas 4 k, Dragsina 2 k, Raffna 10 k, Greorács 4 k, Liget 3 k, Gilad 4 k 20 f, Zsebely 4 k, Mercsina 4 k, Román-Oravicza 4 k 04 f, Zkloda 8 k, Temesvár-Gyárvaros 16 k 17 f, Bálincz 4 k, Markovecz 6 k, Klopodia 15 k, 68 f, Petromány 8 k, Budincz 4 k, Kernyecsa 6 k, Nagy-Komlós 2 k, Visság 4 k, Zgribest 4 k, Nagy-Kostély 8 k, Német-Bogsáni 6 k, Pascu Jeromos németbogsáni plébános 4 k, Resicza 6 k, Székás 6 k, Tirnova 6 k, Szenttoma Péter székási g. kath. plébános 4 k, Tieran Axente tirnovai g. kath. plébános 4 k, a csukicsi gör. kath. hitközségtől 4 k. Összesen 183 korona. Levonva az utalványok kézbesítési díja fejében 1 koronát, marad = 182 korona.

*

Első áldozási emléképek. 10/17 cm. nagyságban 10 f., 13/30 cm. nagyságban 15 f., 25/35 cm. nagyságban olajnyomás 30 fillér. Berámázásra alkalmas francia képek 20 fillér. Részletes árjegyzéket ingyen küld a Kármelita Zárda. Budapest, VI. k., Huba-u. 12.

Kármelita-zárdában megrendelhető könyvek. (Budapest, VI., Huba-u. 12. sz.) *Jézus Szive*, stb. vászonkötés 1·20 k, különféle bőrkötés 4, 5 és 6 k. *Ártatlanok tüköre*, vászonkötés 60 f, bőrkötés 2 és 4 k. *Dicsérvételek az Urat*, vászonban 1 k, bőrben 3, 4 és 6 k. *Kármh. Rózsabimbók*, vászonban 2 és 3 k, különféle bőrben 4, 7, 10 és 13, sőt 16 k. *Liliomfüzér*, első áldozóknak 60 f. *Áldozók könyve*, gyakori áldozóknak, vászonkötés 2 k, bőr 4 és 6 k. *Oltáriszentség* stb., nagy 8-adrét, fűzve 70 f. *Az emberi természet elm. fejl.* stb. 40 f. *Rózsaf. 15 titka*, színes lapokban, magyar, német és tót nyelven 40 f. *Az életszentség katekizmusa*, vászonkötésben 1 k. *Tökéletesség útja*, vászonkötésben 1 k., bőrkötésben 2 k. *Philothea*, bőrkötésben 4 k, vászonkötésben 1·50 k. *Bolds. Szűz Mária kis zsolozmája*, vászonkötésben 60 f. *Szentek élete* egy-egy füzet 10 f. *Fehérvásárnap* vászonkötésben 1·50 k. *Kármel virágai*, képpel 44 f. *Menjetelek Józsefhez*, vászonkötésben 60 f, bőrkötésben 2 korona. Nagyválasztékú, imakönyvekbe és berámázásra alkalmas szentképekről részletes árjegyzéket bárkinek ingyen küldünk.